

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Ilham Aliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

Nº 106 (5826) 14 iyun 2019-cu il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

"Azərbaycan Avropanı geniş Avrasiya məkanı ilə birləşdirən mühüm nəqliyyat dəhlizidir"

Prezident İlham Əliyev Avropa İttifaqı komissarının başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib

5

YAP-da 15 iyun -
Milli Qurtuluş Günü
qeyd olunub

8

5100 metr
uzunluğunda dövlət
bayrağı ilə sərhədçi
yürüşü

11

Fransanın Orenobl
inzibati məhkəməsi da
erməniləri məyus etdi

“Azərbaycan Avropanı geniş Avrasiya məkanı ilə birləşdirən mühüm nəqliyyat dəhlizidir”

Prezident İlham Əliyev Avropa İttifaqı komissarının başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyunun 13-də Avropa İttifaqının Avropa Qonşuluq Siyasəti və Genişlənmə Danışçıları Direktorluğunun komissarı Yohannes Hanın başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

AZERTAC xəber verir ki, görüşdə Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında əlaqələrin müxtəlif sahələrdə uğurla inkişaf etdiyi qeyd olundu, münasibətlərimizin hazırlı vəziyyəti və perspektivləri müzakirə edildi.

Avropa Qonşuluq Siyasəti və Genişlənmə Danışçıları Direktorluğunun komissarı Yohannes Han bu gün iştirak etdikləri V Azərbaycan-Avropa İttifaqı Biznes Forumuna toxunaraq, buraya xeyli sayıda iştirakçının gəlmesini bu tədbirə verilən önem kimi dəyərləndirdi və Forum çərçivəsində iqtisadi-

diyyatın şaxələndirilməsi ilə bağlı çox səmərəli müzakirələrin aparıldığı qeyd etdi.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycan iqtisadiyyatının şaxələndirilməsi ilə bağlı mühüm işlərin görüldüyüünü və artıq yaxşı nəticələrin eldə edildiyini bildirdi. Prezident İlham Əliyev müxtəlif sahələrdə, o cümlədən sənaye, kənd təəssüratı, turizm və digər sahələrdə nailiyyətlər eldə edildiyini vurğulayaraq, bütün bunların ölkənin davamlı iqtisadi inkişafi üçün yaxşı əsas yaratdığını dedi.

Avropa İttifaqının Avropa Qonşuluq Siyasəti və Genişlənmə Danışçıları Direktorluğunun komissarı Yohannes Han Azərbaycanı Avropa İttifaqı üçün aparıcı tərəfdəş ölkələrdən biri kimi qiymətləndirdi və Avropa İttifaqının ölkəmiz ilə bütün sahələrdə əməkdaşlığı xüsusi diqqət yetirdiyini vurğuladı. Qonaq onu da qeyd etdi ki, Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında yeni saziş üzrə da-

nışlıqların yekunlaşması əməkdaşlığın keyfiyyətə yeni seviyyəyə yüksəlməsinə ciddi təkan verəcək. O, Azərbaycanın Avropa İttifaqı üçün enerji sahəsində əsas strateji tərefdaş olduğunu bildirdi və Cənub Qaz Dəhlizli layihəsinin qısa zamanda yekunlaşacağına əminliliyi ifadə etdi. Komissar Yohannes Han, həmçinin qeyd etdi ki, Azərbaycan Avropanı geniş Avrasiya məkanı ilə birləşdirən mühüm nəqliyyat dəhlizidir və bu sahədə saziş ve layihələrin imzalanması və həyata keçirilməsinin tərəfdarıdır.

Söhbət zamanı Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında təhsil sahəsində əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsinin də vacibliyi vurğulandı.

Görüşdə Ermenistan-Azərbaycan Dağılıq Qarabağ münaqişəsi, beynəlxalq və regional təhlükəsizlik məsələləri müzakirə olundu.

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev “Gömrük sisteminde islahatların davam etdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 4 mart tarixli 1853 nömrəli Sərəncamında dəyişiklik edilməsi barədə Sərəncam imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev “Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə qanunu imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin işçilərinin təltif edilmesi haqqında Sərəncam imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Alkoqollu içkilər, etil (yeşinti) spirti və tütün məməlati istehsalının, idxlərinin və satışının tənzimlənməsi sahəsində əlavə tədbirlər haqqında” 1999-cu il 5 fevral tarixli 90 nömrəli, “Azərbaycan Respublikası dövlət sərhədinin buraxılış məntəqələrindən keçirilən malların və nəqliyyat vasitələrinin yoxlanılmasında “bir pəncərə” principinin tətbiqi haqqında” 2008-ci il 11 noyabr tarixli 12 nömrəli fərmanlarında, 2012-ci il 4 iyun tarixli 646 nömrəli Fərmani ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi haqqında Əsasname”də, 2014-cü il 20 fevral tarixli 111 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi haqqında Əsasname”də, 2016-ci il 21 may tarixli 920 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Malların və nəqliyyat vasitələrinin gömrük sərhədindən keçirilməsi üçün “Yaşıl dəhliz” və digər buraxılış sistemlərindən istifadə Qaydaları”nda və 2017-ci il 12 sentyabr tarixli 1598 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “www.azexport.az” internet portalı haqqında Əsasname”də dəyişiklik edilməsi barədə Fərman imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev “Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 30 may tarixli 1602-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında Sərəncam imzalayıb.

***

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası Prezidentinin “Azərbaycan Respublikası Əhalisinin Dövlət Reyestrinin yaradılması haqqında” 2004-cü il 21 fevral tarixli 35 nömrəli, “Azərbaycan Respublikası Əhalisinin Dövlət Reyestrinin aparılması qaydası haqqında Əsasname”nın təsdiq edilməsi barədə” 2004-cü il 14 oktyabr tarixli 134 nömrəli, “Qüvvədən düşmüş sənədlərin dövlət reyestrinin yaradılması haqqında” 2007-ci il 12 mart tarixli 543 nömrəli və “Azərbaycan Respublikası Dövlət Məqrasiya Xidmətinin vahid məqrasiya məlumat sistemi haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə” 2010-cu il 4 iyun tarixli 276 nömrəli fərmanlarında dəyişiklik edilmesi haqqında Fərman imzalayıb.

İspaniya jurnalında İmadəddin Nəsimi haqqında məqalə çap olunub

Əhəmiyyətə malikdir. Türkdilli xalqların mədəni sərvətlər xəzinəsində özünəməxsus laiyqli yer tutan Nəsimi yaradıcılığı uzun illərdən bəri elmi-ədəbi fikrin diqqət mərkəzindədir.

Məqalədə vurğulanıb ki, şairin irsinin Azərbaycanda sistemli şəkildə tədqiqi və təbliği ümummilli lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Nəsiminin anadan olmasına 600 illiyinin keçirildiyi vaxta təsadüf edib,

1973-cü ildə böyük söz ustasının 600 illik yubileyi UNESCO-nun görkəmli şəxsiyyətlərin və əlamətdar hadisələrin yubileyləri siyahısına daxil edilib və beynəlxalq miqyasda qeyd olunub, həmin dövrən etibarən Nəsimi yaradıcılığı ilə bağlı çox sayıda araşdırıcıların aparılıb. Dahi şairin həyat və yaradıcılığını özündə eks etdirən məqalə tədbir iştirakçıları tərəfindən böyük maraq və rəğbətə qarşılıban.

Heydər Əliyev Fondu uşaqlarla bağlı müxtəlif layihələr reallaşdırır

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva Bakının Binə qəsəbəsində “Ümid yeri” uşaq siğınacağının yeni binasının açılışında iştirak edib

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fonduunun prezidenti Mehriban Əliyeva iyunun 13-də Bakının Xəzər rayonunun Binə qəsəbəsində “Ümid yeri” uşaq siğınacağının yeni inşa olunan binasının açılışında iştirak edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, “Ümid yeri” uşaq siğınacağının köhnə binası müasir tələblərə cavab vermədiyindən Heydər Əliyev Fondu tərəfindən yeni bina inşa olunub. Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva binada yaradılan şəraitlə tanış oldu. Müəssisənin rəhbəri Nigar Mənsimova “Ümid yeri” uşaq siğınacağının fəaliyyəti barədə Mehriban Əliyevaya məlumat verdi.

Qeyd edildi ki, uşaq siğınacağı 1997-ci ildə təsis olunub. Burada 18 yaşinadək şəxslər məskunlaşır. Siğınacaqdə qaldıqları müddətdə onlara hüquqi, mənəvi, sosial ve

sinif otaqları, informatika kabinetləri, sakinlərin asudə vaxtlarını səmərəli keçirmələri üçün istirahət və əyləncə zonası, yemekxana yaradılıb.

Sonra Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva uşaq siğınacağının sakinləri ilə görüşərək onlarla sohbət etdi. On yaşı Ömer Musayev yeni binada yaradılan şəraitlərini onların üreyincə olduğunu söylədi. Dedi ki, burada təhsil almaq, asude vaxtlarını maraqlı keçirmək üçün bütün imkanlar var. O, görülen işlərə görə siğınacaq sakinlərinin adından Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya təşəkkürünü bildirdi. Uşaqların arzuları ilə maraqlanan Heydər Əliyev Fonduunun prezidenti siğınacaq sakinlərinin yanına yene də qonaq gələcəyini dedi. Mehriban Əliyeva qeyd etdi ki, indi bütün lazımi şəraitlə təmin olunan uşaqların əsas vəzifəsi yaxşı oxumaqdır. Müəssisənin balaca sakinləri Birinci vitse-prezidentə musiqiye, rəsm çəkməyə həvəs göstərdiklərini söylədilər, mahni ifa etdilər.

tibbi yardımalar edilir, uşaqların cəmiyyətə adaptasiya olunmalarına və təhsil almalarına dəstək göstərilir. Müəssisədə siğınacaq sakinlərinin zövqlərinin formalaşması, istedad və bacarıqlarının inkişafı məqsədilə müxtəlif sənət sahələri - xalçaçılıq, rəssamlıq, ə işləri üzrə emalatxanalar yaradılıb. Uşaqların iştiraki ilə yaradılan “Keçə” rəsm əsəri Heydər Əliyev Fonduunun prezidentine hədiyyə edildi.

İkimərtəbəli müəssisənin binası 53 yerlikdir. Yeni bina oğlanlar, qızlar və kiçik yaşılı uşaq üçün bölmələrin yaradılmasına imkan verib. Bütün otaqlar müasir avadanlıqla təchiz edilib. Uşaq siğınacağında yataq,

Heydər Əliyev Fondu uşaqlarla bağlı müxtəlif layihələr reallaşdırır. Xeyriyəciliyi, böyükəndə olan nəslin hərtərəfli qayğı ilə əhatə olunmasını, müxtəlif humanitar aksiyaları fealiyyətinin prioritet istiqamətləri kimi müəyyən edən Fond paytaxtdakı uşaq müəssisələrinin sakinləri üçün yaradılan şəraitin daha da yaxşılaşdırılması məqsədilə mühüm layihələrə imza atır. Bu istiqamətdə görülen işlərdən biri də “Ümid yeri” uşaq siğınacağı üçün yeni binanın inşasıdır. Binanın həyəti abadlaşdırılıb, yaşlılıq zonası salınıb. Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva “Ümid yeri” uşaq siğınacağına fealiyyətində uğurlar arzuladı.

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva 2 nömrəli Uşaq İncəsənət Məktəbindəki şəraitlə tanış olub

Iyunun 13-də Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva Bakının Yasamal rayonunda Vaqif Mustafazadə adına 2 nömrəli Uşaq İncəsənət Məktəbindəki şəraitlə tanış olub.

AZƏRTAC xəber verir ki, Mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya məktəb haqqında məlumat verdi. Bildirildi ki, bu təhsil müəssisəsi 1940-ci ildə 1 nömrəli uşaq musiqi məktəbi kimi fəaliyyətə başlayıb. Məktəbə 1985-ci ildə Vaqif Mustafazadənin adı verilib. 1988-ci ildən isə 2 nömrəli uşaq incəsənət məktəbi kimi fəaliyyətinə davam etdirib və burada elava şöbələr açılıb.

Qeyd edildi ki, Vaqif Mustafazadə adına 2 nömrəli Uşaq İncəsənət Məktəbini bir çox məşhurlar bitirib. Azərbaycanın Xalq artistləri Arif Məlikov, Aqşin Əlizadə, Oqtay Zülfüqarov, Oqtay Rəcəbov, Kamil Cəlilov, Ağaverdi Paşayev və Azərbaycanın mədəniyyətinə böyük töhfələr vermiş bir çox sənətkarlar bu məktəbdə təhsil alıblar.

Hazırda məktəbdə fortepiano, skripka, gitara, klarinet, saksofon, vokal, xanəndə, tar, kamança, qarmon, nağara, rəssamlıq, xoreoqrafiya ixtisasları, nəzəriyyə və tədris köməkçi fənləri ixtisası üzrə 385 şagird təhsil alır. Onların təlim-tərbiyəsi ilə 78 müəllim məşğul olur.

Diqqətə çatdırıldı ki, Azərbaycanın Əməkdar artisti Vaqif Mustafazadə 1949-1956-ci illərdə məktəbin fortepiano şöbəsində təhsil alıb. Bu məktəbin şagirdləri müxtəlif respublika və beynəlxalq müsabiqələrde, festivalarda uğurla iştirak edərək yüksək nəticələr əldə edirlər. Məktəbin yerləşdiyi bina indiyədək əsaslı temir edilməyib. Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva məktəbdə müvafiq təmir-bərpa işlərinin aparılmasına dair göstəriş verdi.

Yasamal rayonundakı 11 sayılı körpələr evi-uşaq bağçasının yeni binasının açılışı olub

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva açılışda iştirak edib

Iyunun 13-də Bakının Yasamal rayonundakı 11 sayılı körpələr evi-uşaq bağçası üçün Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə inşa edilən yeni binanın açılışı olub. AZƏRTAC xəber verir ki, Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyeva açılışda iştirak edib.

Uşaq bağçasının inşasına 2018-ci ilin mayında başlanılıb. Tikinti işləri yüksək səviyyədə həyata keçirilib.

Bildirildi ki, yeni binada komplekləşdirilmiş qrup otaqları, mətbəx və yemekxana, idman və müsiki zalları, hemçinin digər otaqlar var. İkimərtəbəli məktəbəqədər təhsil müəssisəsinin otaqları və dəhlizləri uşaqların sevimli nağılı

qəhrəmanlarının şəkilləri ilə bəzədilib, qrup otaqları zəruri inventarlarla, mebel dəstləri ilə təchiz edilib. Məktəbəqədər təhsil müəssisəsində 6-sı Azərbaycan, 4-ü isə rusilli bölmə olmaqla ümumilikdə 10 qrup fəaliyyət göstərəcək. Körpələr evi-uşaq bağçasında bir yaşdan 6 yaşadək 200 uşaqın təlim-tərbiyəsi ilə 46 nəfərdən ibarət peşəkar həyat məşğul olacaq.

Gələcəyimiz olan uşaqların təlim-tərbiyəsinin en yüksək səviyyədə təşkili, onların sağlamlığının qorunması və vətənperver, savadlı şəxsiyyətlər kimi yetişmələri istiqamətində Azərbaycan dövləti çox mühüm ləyihələr həyata keçirir. Bu işlər Heydər Əliyev Fondunun töhfəsi də olduqca əhəmiyyətlidir. On bir sayılı körpələr evi-uşaq bağcasının yerləşdiyi ərazidə və ətrafdakı geniş miqyaslı abadlıq-quruculuq işləri görülüb, yaşıllıqlar salınıb, işçiləndirme sistemi quraşdırılıb. Burada balacaların istirahəti üçün oyun və idman avadanlığı da var. Bir sözə, müəssisədə balacaların vaxtlarını maraqlı və səmərəli keçirmələri üçün hərəkəflə şərait yaradılıb.

YAP-da 15 İyun - Milli Qurtuluş Günü qeyd olunub

Dünən Yeni Azərbaycan Partiyasının Gənclər Birliyinin təşbbüsü ilə 15 İyun - Milli Qurtuluş Gününe həsr olunmuş tədbir keçirilib. SİA-nın verdiyi məlumat görə, tədbirdə giriş sözü ilə çıxış edən YAP Səbail rayon təşkilatı Gənclər Birliyinin sədri Riyad Rüstəmli 15 İyun - Milli Qurtuluş Gününnü tarixi əhəmiyyətindən danış.

Sonra YAP Gənclər Birliyinin 15 İyun - Milli Qurtuluş Günü münasibətə hazırladığı video-çarx nümayiş etdirilib.

Tədbirdə çıxış edən Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini, YAP Sədrinin müavini-icra katibi Əli Əhmədov 15 İyun - Milli Qurtuluş Günü münasibətə tədbir iştirakçılarını təbrik edib. Əli Əhmədov bildirib ki, Milli Qurtuluş Günü müasir Azərbaycan tarixinin dönüş nöqtəsidir. Onun sözlərinə görə, Azərbaycanın müasir tarixini Milli Qurtuluş Gündündən və bu günde səbəb olan Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin möhtəşəm qayıdışından ayrı təsəvvür etmək mümkündür. "Şübhəsiz ki, Ulu öndər Heydər Əliyevin möhtəşəm qayıdışı və bu qayıdışın yaratdığı Qurtuluş məfkurəsi ilə birbaşa bağlıdır.

Əli Əhmədov deyib ki, qurtuluş və Heydər Əliyevin möhtəşəm qayıdışı Azərbaycan xalqının istəyinin və iradəsinin ifadəsi kimi qəbul olunur: "Ölkəmizin tarixinin ən həssas dövründə Heydər Əliyevin hakimiyətə qayıdışı Azərbaycanın mövcudluğunun, müstəqilliyinin və gələcək inkişafının yegane və həlledici səbəbi kimi qarvırılır. Bu gün o dövərə qaydırıvən və Azərbaycanın indiki reallıqlarını göz önüne gətirib müşayisə aparanın Heydər Əliyevin möhtəşəm qayıdışının Azərbaycanın müasir tarixinde və hər bir vətəndaşın həyatında nə qədər önemli bir hadisə olduğunu dəyərləndirmek çətin olmaz. Heydər Əliyevin tarixi qayıdışı və Azərbaycanın müstəqilliyinin xilası idi. Bu qayıdışın əsasını Qur-

tuluş məfkurəsi təşkil edir. Qurtuluşun digər mənəsi Azərbaycanın siyasi təlatümlərdən xilas edilməsi ilə bağlıdır. O dövrü xatırlayanlar bunun nə demek olduğunu aydın şəkildə təsəvvür edirlər. Qurtuluş, eyni zamanda, iqtisadi tənəzzülün qarşısını aldı. Bu da Heydər Əliyevin böyük qayıdışını eks etdirən çox vacib məqamlardan biridir. Eyni zamanda, bir meqam da odur ki, qurtuluş Azərbaycanı o zaman düşçər olduğu beynəlxalq təcriddən xilas etdi. Ümumiləşmə apararaq demək olar ki, Qurtuluş məfkurəsi Azərbaycanın mənəvi böhrandan, mənəvi aşınmadan xilas olması mənəsini daşıyır. Heydər Əliyevin hakimiyətə qayıdışı, əslində, Azərbaycanı bütün istiqamətlər üzrə bürümüş böhrandan xilas etdi. Bu, Heydər Əliyevin xilaskarlıq missiyasını özündə ehtiva edirdi. 1990-ci illərin əvvəlində Azərbaycan təlatümlü anlarını yaşayanda xalqın qəlbində əsas kök salan istəklər hər şeydən əvvəl Azərbaycanın məhv olmaqdan xilas olunması ilə bağlı idi. Bu xilası da Ümummilli lider Heydər Əliyevin adı ilə eləqələndirildilər. Heydər Əliyevin atlığı qətiyyətli addimlar insanların bu gözənlətilərini tamamilə doğrultdu".

Müstəqilliyin əvvəllerində Azərbaycanın anarxiya, parçalanmaq və məhv olmaq təhlükəsi, iqtisadi tənəzzül, beynəlxalq təcrid ilə üzləşdiyini diqqətə çatdırıb Əli Əhmədov Ümummilli lider Heydər Əliyevin xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyətə qayıdışından sonra ölkəmizin bu bələlərdən xilas olaraq

inkişaf yoluna qədəm qoymuşunu, respublikamızda mühüm siyasi və iqtisadi islahatların həyata keçirildiyini, neft strategiyasının reallaşdırıldığı, cəbhəde atəşkəsin əldə olunduğunu, nizami ordu quruculuğu prosesinə başlandığını, cəmiyyətin inkişaf üçün fundamental əsasların yaradıldığı bildirib. Baş nazirin müavini qeyd edib ki, Ulu öndərin işleyib hazırladığı müasir, müstəqil dövlət quruculuğu konsepsiyası müasir Azərbaycanın uğurlarının bünövrəsində dayanaraq gelecek inkişafın, misli görünməmiş uğurların əsasını qo'yub.

Azərbaycanın sürətli inkişaf dövrünün məhz Milli Qurtuluş Günü ilə başladığını vurğulayan Əli Əhmədov həmin siyasetin bu gün Prezident İlham Əliyev tərəfindən böyük uğurla davam etdirildiyini diqqətə çatdırıb. Milli qurtuluşun Azərbaycanın müasir tarixində böyük bir dövrü əhatə etdiyini deyən Baş nazirin müavini bildirib ki, Azərbaycan öz inkişafına görə XX əsrin sonunda müstəqilliyyinə qovuşan respublikaların açıq şəkilde seçilir. Son 15 il ərzində Azərbaycanın iqtisadiyyatının 3,5 dəfə artması, əhalinin rifah halının xeyli yaxşılaşması bu inkişafın əsas göstəriciləridir. "Qurtuluşdan başlanan tarixi yol bu gün də davam etdirilir. Ölkəmizin bugünkü tərəqqisi, Prezident İlham Əliyevin siyaseti qurtuluşdan qaynaqlanır və ondan güc alır. Qurtuluşdan danişarkən bugünkü reallıqları göz önünə getirmək kifayət edir ki, ölkəmiz ne qədər nailiyyətlər qazanıb. Beləliklə, qurtuluş qısa müddətde ölkəmizin böyük inkişaf mərhəlesinin əsası olub və bundan sonra dövr üçün də etibarlı əsaslar yaradıb", - deyə YAP Sədrinin müavini qeyd edib.

Əli Əhmədov bildirib ki, bu gün Prezidentin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən dövlət siyaseti məhz ölkəmizin daha da güclənməsinə və xalqın rifahının yüksəlməsinə xidmət edir: "İnanırıq ki, Qurtuluş məfkurəsi öz möcüzəsini bir dəfə

gösterdiyi kimi, bundan sonra da göstərəcək. Qurtuluş ele bir sənməyən enerjidir ki, uzun dövrlər Azərbaycan xalqına xidmet edəcək. İnanırıq ki, iller ötdükçə Qurtuluş məfkurəsinin bize verdiyi faydalara daha da artacaq və qurtuluşun növbəti ildönümlərini daha böyük uğurlarla qeyd edəcəyik".

YAP Sədrinin müavini söyləyib ki, Azərbaycanın iqtisadiyyatın inkişaf etdikcə, maliyyə imkanları artırıqca hökumət tərəfindən əhalinin rifahının dəha da yüksələməsi istiqamətində addimlar atılacaq, programlar reallaşdırılacaq. Onun sözlərinə görə, Prezident İlham Əliyev öz çıxışlarında bu fikirləri dəfələrlə bəyan edib.

Əli Əhmədov qeyd edib ki, 1992-93-cü ilə hakimiyətdə olan və Azərbaycanı məhv olmaq təhlükəsi ilə üz üzə qoyan qüvvələr bu gün ölkəmiz haqqında əsəssiz fiqirlər söyləyir, sosial şəbəkələrə yanlış məlumatlar yayırlar. "Hansı ki, onların hakimiyəti dövründə ölkədə infilyasiya 1600 faizi ötmüşdü, siyasi böhran, xaos anarxiya getdikcə derinləşirdi. Həmin insanların bu gün Azərbaycanın inkişafına, uğurlarına qarşı fikirlərinin heç bir əsası yoxdur. Gənclərimiz belələrinə qarşı, onların yalanlarına qarşı mübarizəni davam etdirməli, yalanlarını ifşa etməlidirlər".

YAP Sədrinin müavini gənclərə uğurlar arzulayıb və eminliklə bildirib ki, 15 İyun Milli Qurtuluş Günü növbəti illerde ölkəmizin dəha böyük uğurları ilə qeyd olunacaq. Tədbirdə həmçinin, YAP Suraxanı rayon təşkilatı Gənclər Birliyinin sədri Fəreh Məcidzadə, YAP Nəsimi rayon təşkilatı Gənclər Birliyinin sədri Salman Salmanov, YAP Nərimanov rayon təşkilatı Gənclər Birliyinin sədri Nərmina Yunusova və YAP Yasamal rayon təşkilatı Gənclər Birliyinin sədri İlqar Quliyev çıxış edərək 15 İyun Milli Qurtuluş Gününnü əhəmiyyətindən, Azərbaycan dövlətinin gənclərə qayğılarından danişiblər.

Ceyhun Rasimoğlu

Yalnız yüksək amallara xidmət edən cahansümül bir ideya, qloballaşan dünyada gedən proseslərin obyekтив dərkinə əsaslanan hərtərəflı işlənib hazırlanmış elmi

konsepsiya bu gün haqqında hər birimizin böyük qürur hissi ilə danışdığımız müstəqil, dinamik inkişaf edən Azərbaycan reallığını ərsəyə gətirə bilərdi. Yaxın tarixi təcrübəmiz real şəkildə sübut etdi ki, əgər müstəqillik həqiqi mənada xalqa xidmət edirsə, millətə öz milli həyatını sərbəst, özünəməxsus şəkildə qurmaq imkanı verirsə, yalnız bu halda o, milli inkişafın ən möqəddəm şərti hesab oluna bilər. 15 iyun Milli Qurtuluş Günündən yaranma fəlsəfəsi de məhz yuxarıda qeyd etdiyimiz ali və uca missiyaya xidmət edən bir ideologiya ilə silahlılaşmış qüdrətli rəhbərin düşüncə və fəaliyyəti prizmasında dəyərləndirilməlidir.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin vaxtı söylədiyi "Heç kəsin şübhəsi olmasın ki, ömrümüzün bundan sonrakı hissəsini harda olursa-olsun, yalnız və yalnız Azərbaycan Respublikasının müstəqil dövlət kimi inkişaf etməsinə həsr edəcəyəm" deyimini bu gün də həyacansız xatırlamaq mümkün deyil. Ona görə ki, xalqımızın əsrlər boyu uğrunda mübarizə apardığı, lakin əsl milli dəyər mahiyyətini bugünkü ugurlarımızda daha real dərk etdiyi müstəqillik idealında cəmiyyətimizin qarşılaşlığı məsəqqət, faciəli anlar ağırılı günlər öz izini qoymuşdur. Ulu Öndərin bu həyat manifesti bizdə ölçüyəgelməz qürur hissi doğurur, çünkü bu optimizmdə onun rəhbərliyi ilə milli varlığımızın taleyəklü problemlərinin həlli yolunda atılan uğurlu addımları, milli tərəqqiye mane olan neqativ əyintiləri vaxtında təmkin və qətiyyətlə aradan qaldıraq əzmi və bacarığı, elin qüdrətindən mayalanın milli təfəkkürün yaradıcı potensial təcəssümünü tapmışdır. Məhz buna görə Heydər Əliyevin müstəqillik konsepsiyası Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizin əldə etdiyi ugurlar fonunda xüsusi aktualıqla səslənir.

Ulu Öndər özünün bütün siyasi karyerası boyu xalqımızın müstəqiliyə yetmək istəyini dərindən duymuş və müdafiə etmiş, bu taleyəklü milli problemin məzmun və mahiyyətinə dərindən nüfuz etmiş, bu amali özünün fəaliyyət kredosuna çevirmişdir. O, ister dərin məzmunlu çıxışlarında, isterse də xalqla keçirdiyi görüşlərdə səsləndirdiyi ideyalarla müstəqillik konsepsiyasının nəzəri-praktiki əsaslarını yaratmışdır. Bu konsepsiada milli dövlətçilik ideyaları ilə həmin ideyaları həyata keçirən müdrik siyasetin obrazının dialektik vəhdətini görürük. Məhz bu məqamda, ister sovet imperiyasının ağır repressiya maşının tam gücü ilə işlədiyi dövrə, isterse nisbi sabitlik və sülhün hakim olduğu vaxtlarda və nəhayət yeni ictimai-siyasi, iqtisadi epoxa ilə şərtlənən mürəkkəb müstəqillik illərində doğma xalqına xidmətin en müxtəlif forma və metodlarını müəyyənləşdirən, tapıb üzə çıxaran Heydər Əliyev özünün zamana qalib gələn qüdrəti şəxsiyyəti ilə tarix səhnəsində olduqca əzəmətli görünür.

Azərbaycanın 1960-cı illərin sonundan başlanan və XXI əsəre adlayan tarixinin otuz dörd illik bir dövrü Ulu Öndər Heydər Əliyevin adı ilə qırılmaz tellərlə bağlıdır. O, Vətəndaş, Şəxsiyyət, Lider kimi bütün bu illərdə Azərbaycanın məsuliyyətini öz çiçinlərində daşımış, onu bir dövlət və xalqımızı bir millət kimi tarixin ağır və sərt sınaqlarından çıxarmış, müasir Azərbaycan adlandırdığımız müstəqil məmlekəti, onun bugünkü həqiqətlərini, işıqlı sabahının etibarlı bünövrəsini yaratmışdır. Bu illər ərzində Azərbaycan xalqının ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi və mədəni həyatının bütün sahələrində dirçəliş məhz onun adı ilə əlaqədardır.

Məlum olduğu kimi, insan hüquqları və

**Siyavuş Novruzov,
Milli Məclisin ictimai birliklər və
dini qurumlar komitəsinin sədri,
Yeni Azərbaycan Partiyası icra
katibinin müavini**

dövlət hakimiyyətinin məhdudlaşdırılması ideyası bu gün dünyada ictimai inkişaf prosesinə istiqamət veren mühüm ideyaların biridir. İnsan hüquqları ciddi elmi araşdırımların predimetinə, daxili siyasetlə bağlı qızgrün müzakirə və mübahisələrin mövzusuna, eksər ölkərin Konstitusiyasının ana xəttinə, sülh və əməkdaşlıq haqqında beynəlxalq sazişlərin başlıca məğzinine çevrilmişdir. Dünyanın eksər ölkələrində insan haqları insanın mövcudluğunun və milli inkişafın ən vacib şərti kimi qəbul olunur. Bununla yanaşı, insan hüquqları ideyəsinin həyata keçirilməsi hələ də bir çox anlaşılmazlıqların, ziddiyətlərin, ölkə-daxili və beynəlxalq gərginliklərin mənbəyi olaraq qalır.

Bütün digər sahələrdə olduğu kimi, Azərbaycanda da insan hüquqları sahəsində islahatların aparılması, zəruri hüquqi bazanın və institutional əsasların formallaşması məhz Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin 1993-cü ildə siyasi hakimiyyətə qayıdışından sonra baş vermişdir. Ən əsası isə Ulu Öndər dövlətçiliyimiz təhdid edən təhlükəli tendensiyaları aradan qaldırıldıqdan, müstəqil Azərbaycanın ideoloji-iqtisadi əsaslarını (Azərbaycanlılıq ideologiyası və "Əsrin müqaviləsi") möhkəmləndirdikdən az sonra müəllifi olduğu 1995-ci il Konstitusiyasında insan hüquq və azadlıqlarını təsbit etdi və hüquqi təminat altına aldı. Beləliklə, olduqca qısa zaman keşiyində müdrik rəhbərimizin dəmir məntiqi, silinməz dəsti xəttinin, zəngin həya təcrübəsi və işıqlı zəkasının ən böyük əsəri olan, dünən standarlarının tələblərinə tam dolğunluğu ilə cavab verən konstitusiya layihəsi hazırlanaraq ümumxalq səsverməsinə təqdim olundu. Həmin sənəd 12 noyabr 1995-ci ildə ümumxalq səsverməsi-referendum yolu ilə qəbul olundu. Bu gün Əsas qanunu iftخار hissi ilə xalqımız haqlı olaraq "Heydər Əliyev konstitusiyası" adlandırır, eyni zamanda onu Heydər Əliyevin siyasi yaradıcılığının şah əsəri hesab edir. Bu, xalqın rəhbərinə olan son-

suz və ulvi məhəbbətin ifadəsi, konstitusiyanın hazırlanmasında, müzakirəsində və qəbul edilməsində yorulmaz fəaliyyətine verdiyi halal qiymətdir.

Siyasi sistem özündə müxtəlif profil komponentləri cəmləşdirən çox funksiyalı strukturdur və bu sistemin hər bir komponenti özünün xüsusi strukturuna və ifade xüsusiyyətlərinə malikdir. Belə çox funksiyalı struktur təşkil edən ayrı-ayrı komponentlərin (institutional, funksional, regulativ, kommunikativ, ideoloji profilli komponentlər) formallaşmasında Heydər Əliyev fenomeninin rolunu bir məqale çərçivəsində şərh etmək çox çətindir. Lakin dənilməz həqiqətdir ki, Azərbaycanda siyasi sistemin teşəkkül tapmasında məhz onun müstəsna xidmeti vardır. Belə ki, onun 30 ildən artıq bir mədəttədə Azərbaycanda siyasi hakimiyyətin başında olması faktının özü çağdaş Azərbaycanın siyasi sistemin formallaşmasında Heydər Əliyev fenomeninin hansı rolu malik olmasını aydın şəkildə göstərir. Çünkü məhz siyasi hakimiyyət siyasi sistemin elementlərinin təmərküzlaşması və formallaşması baxımından ən vacib amildir. Siyasi sistemde cəmiyyətin həyatının bütün yönleri - cəmiyyətin mövcudluğunun iqtisadi şərtləri, cəmiyyətin sosial və milli strukturu, ictimai şurun vəziyyəti və səviyyəsi, mədəniyyət və s. — öz əksini tapır. Məhz siyasi sistem vasitesilə cəmiyyətin əsas maraqları, sosial prioritetlər müəyyənləşdirilir ki, sonralar onlar siyasetdə möhkəmlənir.

XXI əsr tarixə sivilizasiyanı keyfiyyətəcə yeri bir mərhələyə yüksəldən qloballaşma əsri kimi daxıl olmuşdur. İnkışaf səviyyələrində, din və mədəniyyətlərində, tarixi ənənələrində mövcud olan fərqlərə baxmayaraq, qlobal proseslər dünya ölkələrinin və xalqlarının bir-birindən qarşılıqlı asılılığını getdikcə artırır. Bu proseslər xalqların və bütövlükde sivilizasiyanın təleyini həlledici dərəcədə müəyyən etməye başlamışdır. Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin əsasını qoyduğu, möhtərem Prezidentimiz İlham Əliyevin uğurla davam etdiridiydi daxili və xarici siyaset bu günkü qlobal reallığın və fundamental tendensiyaların mükemmel dərkinə əsaslanır və hazırlı planetar miqyaslı konyuktur dəyişikliklərə tamamilə cavab verir.

Müasir dövrde ictimai həyatın bütün sahələri kimi, mədəniyyətlər de getdikcə qloballaşmaya meruz qalır, fərqli sivilizasiyaların Hantingtonun deyimi ilə sadəcə "qarşidurması" deyil, həm de integrasiyası baş verir. Bu prosesdən təcrid olunmaq, öz milli məhdudluğuna qapanıb qalmaq qeyri-mükündür. Qloballaşmanın gedişi, təbii ki, sivilizasiyaların təleyində yan keçə bilməz. Belə ki, qloballaşan sosio-mədəni məkanda ölkələrin və sivilizasiyaların qarşılıqlı asılılığı daha da artır, mqrasiya prosesinin genişlənməsi ilə onların bir-birinə yaxınlaşması daha da intensiv səcayıya daşımağa başlayır, digər tərəfdən isə xalqların sivilizasion özünədərki prosesi geniş vüsət alır, milli və dini zəmində ziddiyətlər ortaya çıxır. Təbii ki, belə bir ortamda hər bir sivil dövlət qloballaşmanın ortaya çıxardığı ziddiyətlərdən və fəsalələrdən qaçaraq, bu axını xalqların iqtisadi, mədəni həyatının inkişafı üçün bir üstünlüyü əvvələndirir. Məhz bu amili nəzərə alaraq Ulu Öndər Heydər Əliyev uzaqqoraklıklə demisidir ki, "Dünyanın inkişafının inddiki mərhələsinin başlıca meyli qloballaşmadır. Bu mürəkkəb, heç de birmənalı olmayan prosesin perspektivləri bizim hamımızı düşündürür. Bu zəruri axın dövlətlərinə sabit inkişafının, bütövlüyünün və idarəet-

me sistemlərinin sabitliyinin təmin olunmasına, iqtisadi münasibətlərde ayrı-sekiliyin aradan qaldırılmasına, xalqların ri-fah halının yüksəldilməsinə kömək etməlidir". Beləliklə Ümummilli Liderin Azərbaycan dövlətçiliyinin təməline yerləşdirdiyi azərbaycanlılıq ideologiyasının birləşdirici və ehtivaedici xarakterinin aktuallığı günümüzdə daha artıq önem və əhəmiyyət qazanır.

Müasir multimədəni cəmiyyətlər kulturoloji strategiyalara əsaslanan düşünülənmiş multikulturalizm siyaseti olmadan sabit inkişaf edə bilməzler. Bunun sübutlarından biri Azərbaycan Respublikasının inkişafıdır ki, burada Azərbaycanın milli mədəniyyətinə müvəffeqiyətle integrasiya olan müxtəlif xalqların nümayəndələri harmonik inkişaf edirlər. Multikulturalizmdən imtina etmək yaxşı heç nə vəd etmir, cünki bu, təessüf ki, bütün dünyada getdikcə artan anlaşılmazlığa, fobiyaya, qarşıqoymaya və qarşıdurmaya, milli və dini münaqışlərə aparıb çıxaran yoldur. Bu baxımdan əsası Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan və hazırda möhtərem Prezidentimiz İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən multikulturalizmin Azərbaycan modeli sənanmış və optimal variant kimi qarşımıza çıxır.

Ulu Öndər Heydər Əliyev bununla ilk növbədə multikulturalizm siyasi modelinin assimiliyasiya və izolyasiya kimi digər mümkün siyasi modellərdən üstün olduğunu bütün dünyaya nümayiş etdi. "Azərbaycan əhalisinin çoxmilli tərkibi bizim sərvətimizdir, üstünlüyümüzdür. Biz bunu qıymətendiririk və qoruyub saxlayacaq" deyən Ulu Öndər bütün sonrakı siyasi fealiyyətini bu sərvətin əbədi olması istiqamətinə yönəltdi.

Azərbaycanın en yeni tarixi şəxsiyyətin və liderin ictimai-dövlət həyatındaki rolunun əsrlər dəyişdikcə nəinki azalmadığı, hətta effektiv çalarlar qazanaraq praqmatik məzmun və mahiyyət kəsb etdiyini bir dəha təsdiqləyir. Təbii ki, politoloji anlamda lider dediyimiz şəxs tarixi inkişafın obyektiq qanunauyğunluqlarını dərinəndə dərk edən, cəmiyyətin mövcudluğunu və hadisələrini ətrafında səfərbər edərək, addım-addım hədəfə çatmağa bacaran, strateji və progressiv düşüncə tərzinə malik rəhbər modelini ehtiva edir. Belə rəhbərin fealiyyəti möhkəm sosial-iqtisadi və ideoloji bazaya, elektoratın sonsuz inamına söykənen bir sistemə malikdirdə və bütün bu komponentlərin məcmusu yeni və qüdrətli liderə transformasiya edir, daha əzəmətli və uzunmürlü olur. Ümummillil Liderimiz Heydər Əliyevin layiqli varisi, möhtərem Prezidentimiz İlham Əliyevin timsalında xalqımız öz taleyində məhz belə uğurlu fenomenə şahidlik etməkdədir.

Əsrimizin ilk prezident seçilərində xalqımızın iradesinə arxalanan, siyasetini milli maraqlarımızın tam tamın olunması üzərində quran, Ümummillil Liderimiz Heydər Əliyevin müəyyənləşdirildiyi dinamik inkişaf strategiyasını rəhbər tutan və regionda çoxbüyük nüfuza malik olan İlham Əliyevin dövlətimizin başçısı seçilməsi ilə müasir tariximizdə keyfiyyətcə yeni mərhələnin başlanğıcı qoyulub. Bütün sahələrdə köklü dəyişiklərlə, xalqın rifah halının daim yaxşılaşdırılması Azərbaycanın dünyadakı rolunun yüksəlməsi ilə müşaiyət olunan bu mərhələ daxili və xarici siyasi kursumuzda möhtəşəm uğurlarla, nəhəng abadlıq və quruculuq işləri və dünyada bənzəri olmayan sıçrayışlı iqtisadi inkişafla tariximizə qızıl hərflərlə yazılışdırır.

Qurtuluşun fəlsəfəsi

Milli Məclisin növbədənkənar plenar iclası keçirilib

Iyünün 13-də Milli Məclisin növbədənkənar plenar iclası keçirilib. Parlamentin sədri Oqtay Əsədov iyünün 13-də və 14-də keçiriləcək plenar iclasın gündəliyinə 36 məsələnin daxil olduğunu bildirib. Əvvəlcə Hüquq siyaseti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli "Azərbaycan Respublikasının İnsan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) haqqında" və "Normativ hüquqi aktlar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Konstitusiya qanununun layihəsini və "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının statusu haqqında" və "Bələdiyyələrin fəaliyyətinə inzibati nəzarət haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsini ikinci oxunuşda təqdim edib. Qeyd edilib ki, təklif edilən dəyişikliklər "Normativ hüquqi aktlar haqqında" Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Qanununu və "Azərbaycan Respublikasının 1996-ci il 17 may tarixli 74-IQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Daxili Nizamnaməsi"ndə dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 27 noyabr tarixli 1336-VQD nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədardır. Qanun layihələri ayrı-ayrılıqda səsə qoyulaq qəbul edilib.

İqtisadi siyaset, sahibkarlıq və sənaye komitəsinin sədri Ziyad Səməzdəde "Hesablaşma Palatası haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsini üçüncü oxunuşda təqdim edib. Bildirib ki, təklif olunan dəyişiklik "Büdcə sistemi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 30 noyabr tarixli 1358-VQD nömrəli Qanununa uyğunlaşdırma məqsədi daşıyır. Qeyd olunan Qanuna əsasən dövlət büdcəsi zərfine daxil olan sənədlərin və məlumatların dairəsinin genişləndirməsi nəzərdə tutulur ki, bu məlumatların biri də Vergi Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş güzəşt və azadolmalar barədə məlumatlardır. Bu isə azadolma və güzəştlərin həcmi, effektivliyi, onun məbləği barədə qiymətləndirmələrə imkan verəcək. Eyni zamanda, 8.0.13-cü maddenin leğvi nəzərdə tutulur ki, bu da Hesablaşma Palatasının inzibati Xətalar haqqında işlərə baxmaq və inzibati tənbeh tətbiq etmək üçün hüququnu aradan qaldırır. Sənəd üçüncü oxunuşda səsə qoyulaq təsdiqlənib.

İclasda, həmçinin "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı haqqında", "Dövlət rüsumu haqqında", "Yol hərəkəti haqqında", "Milli arxiv fondu haqqında", "Avtomobil yolları haqqında" və "Mədəniyyət haqqında" qanunlarda, Əmək, İnzibati Xətalar Məcəllələrində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihələri üçüncü oxunuşda müzakirə olunaraq qəbul edilib.

Komite sədri Əli Hüseyndlə İnzibati Xətalar Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsini birinci oxunuşda təqdim edib. Bildirib ki, qanun layihəsi mərkəzi depozitarın xidmət haqlarının müəyyən edilməsi sahəsində qurumların səlahiyyətlərini dəqiqləşdirir. Təklif olunan qaydaya görə, bu haqlar mərkəzi depozitarın müşahidə şurasının təklifləri əsasında maliyyə bazarlarına nəzərat orqanı tərəfindən və müvafiq icra haki-

miyyəti orqanı ilə razılaşdırılmışsa müəyyən ediləcək. Qanun layihəsi səsvermə yolu ilə qəbul edilib.

Sonra "Banklar haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi müzakirə olunub. Qeyd edilib ki, qanun layihəsi maliyyə bazarlarına nəzərat organına ödənilən haqların xarici bankların yerli filiallarına da şamil olunmasını nəzərdə tutur. Sənəd səsə qoyularaq təsdiqlənib.

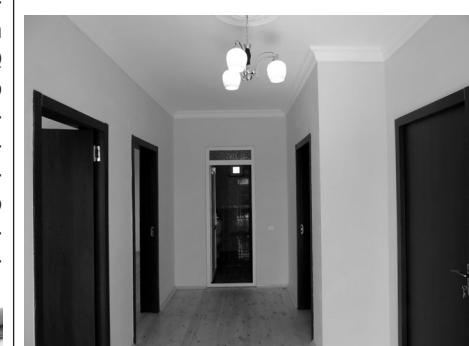
Komite sədri Əli Hüseyndlə İnzibati Xətalar Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsini birinci oxunuşda təqdim edib. Bildirib ki, dəyişiklik maliyyə bazarlarına nəzərat orqanına haqların ödənilməməsinə görə inzibati cərimə növündə inzibati tənbeh tedbirinin tətbiq edilməsi məqsədilə təklif edilir. Maliyyə Bazarlarına Nəzəret Palatasına maliyyə bazarlarında nəzərat edilən subyektlər tərəfindən ödənilən haqların məbləği və ödənilmə qaydası həmin Palatanın 2017-ci il 5 aprel tarixli 1 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş Qaydalar ilə müəyyən olunur. Qanun layihəsi səsə qoyularaq təsdiqlənib.

Regional məsələlər komitəsinin sədri Eldar İbrahimov "Azərbaycan Respublikasının Konsul Nizamnamesinin təsdiq edilməsi haqqında", "Xüsusi mühafizə olunan təbiət əraziləri və obyektləri

haqqında", "Dövlət rüsumu haqqında", "Baytarlıq haqqında", "Ekoloji təmiz kənd təsərrüfatı haqqında" və "Lisenziyalar və icazələr haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi ikinci oxunuşda təqdim edib. Qeyd olunub ki, qanun layihəsi dəqiqəldərə xarakteri daşıyır. Qanun layihəsi səsə qoyularaq qəbul edilib. Cinayet Məcəlləsində və İnzibati Xətalar Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi ikinci oxunuşda müzakirə olunub. Diq-qətə çatdırılıb ki, qanun layihələri "Hesablaşma Palatası haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 29 iyun tarixli 1199-VQ nömrəli Qanunun icrası ilə əlaqədar hazırlanıb. Qanun layihələri ayrı-ayrılıqda səsə qoyularaq qəbul edilib.

Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisin Daxili Nizamnaməsi"ndə, "Büdcə sistemi haqqında", "Bələdiyyələrin fəaliyyətinə inzibati nəzarət haqqında", "Banklar haqqında", "Mühasibat uçotu haqqında" və "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihələri ikinci oxunuşda müzakirə olunub. Diq-qətə çatdırılıb ki, qanun layihələri "Hesablaşma Palatası haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 29 iyun tarixli 1199-VQ nömrəli Qanunun icrası ilə əlaqədar hazırlanıb. Qanun layihələri ayrı-ayrılıqda səsə qoyularaq qəbul edilib. İclasda, həmçinin Miqrasiya Məcəlləsində və "Dövlət rüsumu haqqında", "Kredit ittifaqları haqqında" qanunlar-

Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Qarabağ müharibəsi əlili üçün yeni ev tikilib

Azərbaycan Respublikasının birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondu tərəfindən təşkilatçı ilə Ucar rayonunun ən iri yaşayış məntəqəsi olan Qaracallı kənd sakını, ikinci qrup Qarabağ müharibəsi əlili Şöhrət Qasimov üçün fərdi evin tikintisi başa çatıb. AZERTAC-in bölgə müxbiri Qaracallı kəndində olub, Şöhrət Qasimovun ailəsinə baş çəkib. 1978-ci ildə anadan olan Şöhrət Qasimov ailənin ən böyük övladıdır. Üç qardaş, bir bacıdır. Hərbi xidmətdə olarkən 1998-ci il iyulun 18-də Füzuli rayonun Əbdürəhman kəndində ermənilərin qəfil hückumuna məruz qalıblar. Gərgin keçən atışmada bir ayağının dizdən aşağı hissəsinə itirib.

Yeni evin sevincini yaşayan Şöhrət Qasimov Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya minnətdarlığını bildirək deyib: "Menzil şəraitimiz çox pis idi. Mehriban xanımı müraciət ünvanladım. Çox sağ olsun, müraciətə dərhal cavab verildi və qısa vaxtda gözel ev tikildi. İndi burada həyat yoldaşım və 2 övladımlı - Azərbaycanın gələcək əsgərləri ilə rahat yaşayıraq. Bu rahatlığı bizə bəxş edən Heydər Əliyev Fondu, fondun prezidenti Mehriban Əliyevaya çox-çox minnətdaram".

Ölkəmizdə əllillərə xüsusi diqqət və qayğı göstərildiyini deyən Qarabağ müharibəsinin əlili Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə torpaqlarımızın erməni qəsəbkardlarından azad ediləcəyi günü səbirsizlikle gözləyir.

Qeyd edək ki, həyat yoldaşı və 2 övladı ilə ağır mənzil şəraitində yaşayan Şöhrət Qasimov bir müddət önce Heydər Əliyev Fondu "Regional inkişaf" İctimai Birliyinə müraciət ünvanlayıb. Müraciətdən sonra bu ilin fevralında əraziyə baxış keçirilib və yeni evin layihəsi hazırlanıb. Fondun prezidenti Mehriban Əliyevin tapşırığı ilə tezliklə tikinti işlərinə başlanıb və Qarabağ əlinin məxsus həyətyanı sahədə 4 aya üç otaqlı, tam təmirli, mətbəx mebeli ilə təchiz olunan, su çəni və suqızdırıcı avadanlıq qoylan fərdi ev inşa edilərək, ailəyə təhvil verilib.

Rəfiqə Kamalqızı

5100 metr uzunluğunda dövlət bayrağı ilə sərhədçi yürüşü

Azərbaycan sərhədçi-ləri 15 iyun - Milli Qurtuluş Günüün 26-ci ildönümünü ənənəvi olaraq yüksək səviyyədə qeyd edirlər.

Dövlət Sərhəd Xidmetinin (DSX) mətbuat mərkəzindən AZERTAC-a bildirilərlə ki, qurum tərəfindən bu münasibətlə "Vətənə xidmət-andımız, amalımızdır!" şəhəri ilə möhtəşəm bayraq yürüşü təşkil edilib. Dövlət müstəqilliyimizin rəmzi və hər bir azərbaycanlının qürur mənbəyi olan, 5100 metr uzunluğundakı dövlət bayrağımızı irəlidə generallar və zabitlər ol-

maqla 5 min nəfərlik heyət çiyinləri üzərində daşıyıb.

Yürüş iştirakçılarının öndə gedən Qarabağ atlarının üzərindəki sərhədçi süvarılar müqəddəs dövlət bayrağımızı başları üzərində ucaldılar. Yürüş boyu yerləşdirilmiş zirehli döyüş texnikalarında dövlət bayrağının dalgalandırılması, bayrağımızdakı səkkiz güşeli ulduzu tərənnüm edən səkkiz helikopterin qrup halında uçuşları tədbiri daha da möhtəşəm edib.

Bu bayraq yürüşü ilə Azərbaycan sərhədçiləri dahi öndə Heydər Əliyevin uca xatiresine və milli dövlətçilik ənənələrinə sadıqlıqları, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Ali Baş Komandanlığı ilə xidmet etmək şərəfinin yaratdığı qürur və iftixar hissələrini nümayiş etdiriblər.

Tədbirdə çıxış edən DSX-nin

reisi, general-polkovnik Elçin Quliyev Azərbaycan xalqının Milli Qurtuluş Günüün 26-ci ildönümü münasibətə şəxsi heyəti təbrik edib. Xidmet reisi 1993-cü ildə xalqın təkidi ilə hakimiyətə qayıdan ulu öndər Heydər Əliyevin qısa zamanda ölkədə sabitliyi bərpa et-

məsini, tənəzzülün qarşısını alaraq dövlətçiliyimizi qorumasını, müstəqilliyimizin ebediyyətini və dönməzliyini təmin etməsini böyük qürur hissi ilə vurğulayıb.

Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin 100 illiyinə həsr olunmuş tədbirlər çərçivəsində keçirilən "Vətə-

nə xidmət-andımız, amalımızdır!" şəhəri altında möhtəşəm bayraq yürüşü Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Ali Baş Komandanlığı ilə torpaqlarımızı azad etməyə, işğal altındakı dövlət sərhədlərini mühabizəyə götürməyə və bütün dövlət sərhədlərimiz boyu şanlı dövlət bayrağımızı ucaltmağa sərhədçi əzminin ifadesi olub.

Bu bayram gününün təntənəsi-

ni sərhədçilərlə birgə yaşayın həbi qulluqçuların ailə üzvləri sərhədçilərin əzəmətli bayraq yürüşün böyük ruh yüksəkliyi ilə qarşılaşdırlar. DSX-nin nümunəvi həbi orkestrinin, rəqs ansamblının, "Nur" vokal-instrumental qrupunun kollektivləri bayram gününe və bayraq yürüşünə həsr olunmuş konser proqramı ilə şəxsi heyət qarşısında çıxış ediblər.

Müasir müstəqil Azərbaycan məhz Ulu Öndər Heydər Əliyevin ideyaları əsasında inkişaf edir

Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri, akademik Əhliman Əmiraslanovun yap.org.az-a müsahibəsi

- Əhliman müəllim, 1993-cü ilin iyun ayında Ulu Öndər Heydər Əliyevin ikinci dəfə Azərbaycanda hakimiyyətə gələrək xalqın missiyasını yerinə yetirməsi xalqımız tərəfindən dövlətimizin qurtuluşu kimi qeyd olunur. Size, 15 İyun Milli Qurtuluş Günüün tariximizdə əhəmiyyəti nədən ibarətdir?

- Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1993-cü ilin iyun ayının 15-də yenidən Azərbaycana rəhbərliy qayğılarından sonra Azərbaycanda inkişafın yeni mərhəlesi başlandı. XX əsrin 80-ci illərinin sonu, 90-cı illərinin əvvəllerində ermənilərin Azərbaycan torpaqlarının 20 faizini işğal etdiğindən sonra bütün sahələrdə tənəzzül yaranmışdı. İllərlə Ulu Öndər tərəfindən çətinliklə yaradılanlar, baxımsızlıq üzündən asanlıqla dağıldırdı. Xoşbəxtlikdən bu uzun sürmedi və Ulu Öndərin yenidən hakimiyyətə geliş pərakəndəliyin, dağıntıların qarşısını aldı. Həmin dövr üçün Azərbaycan cəmiyyətindəki anarxist qüvvələrin zərərsizləşdirilməsindən sonra Ulu Öndər siyasi, hüquqi, iqtisadi, sosial sahədə demokratik islahatlar programının həyata keçirilməsinə start verdi.

Heydər Əliyevin Azərbaycan dövlətçiliyi qarşısında başlıca xidmətləri sırasında dövlət müstəqilliyinin qorunub saxlanması və inkişaf etdirilməsi istiqamətində görülən işlərdən biri kimi dövlət quruculuğunun hüquqi bazasının yaradılması idi. 1995-ci ildə qəbul edilmiş Konstitusiya Azərbaycan Respublikasının dövlət quruculuğunun əsaslarını qoydu. Azərbaycan demokratik, hüquqi, dünyəvi dövlət kimi ilk dəfə olaraq insan hüquqlarının prioritətini və hakimiyyət bögüsünü özünün geləcək inkişafi kimi seçdi. Ulu Öndərin birbaşa təşəbbüsü ilə hazırlanmış və ümumxalq səsverməsi neticəsində qəbul olunmuş bu sənəd, müstəqil Azərbaycanın ilk Konstitusiyası kimi tarixə yazılıdır. 1995-ci ildə müstəqil Azərbaycanın ilk parlamentinə keçirilən seçkilər ise dövlət müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsi prosesinin hüquqi bazasının yaradılmasına daha geniş imkanlar yaratdı. Heydər Əliyevin böyük şəxsiyyət olaraq cəmiyyətin sivil inkişafını hər bir fərdin maraq və mənafelərinin etibarlı təminatında görür və buna xidmət edən bütün zəruri tədbirləri həyata keçirirdi. Onun gergin səyəri neticəsində hüquqi, demokratik, dünyəvi dövlət quruculuğu yolu ilə irəliləyən müstəqil Azərbaycanda vətəndaş cəmiyyətinin formalşaması, insanların azad, sərbəst yaşaması, qanunun alılıyinin təmin edilməsi məqsədi ilə ən yüksək tələblərə cavab verən normativ-hüquqi baza yaradıldı.

- *Sizə, qurtuluş məfkurusı Azərbaycan xalqına və dövlətinə nə verdi?*

- Müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin hazırkı inkişaf mərhələsinə çatmasında bir çox amillər müstəsna rol oynamışdır. Bu sırada şəxsiyyət-lider amili mühüm yer tutur. Şübhəsiz ki, Azərbaycan xalqı və dövlətinin tarixin səhnəsində özünəməxsus yer tutması, gerçək müstəqilliyini əldə edərək qoruyub saxlamasını təmin edən dahi

ması, regional liderliyini təmin etməsi, iqtisadi sahədə keçid dövrünü uğurla başa vuraraq, yeni dinamik inkişaf mərhələsinə qədəm qoyması məhz Ulu Öndər, dünya şöhrətli ictimal-siyasi xadim Heydər Əliyevin xalqın rəyinə əsaslanmaqla ilk təməl daşlarını qoymduğu uzaqqorən siyasetin, dərin islahatlar strategiyasının nəticəsidir.

Dövlətçiliyin mükəmməl təməl prinsiplərini yaradan Heydər Əliyev idarəciliyində uğurlu daxili və xarici siyaset yeridib, dünyanın güc sahibliyi ilə fərqli olunən dövlətlərini Azərbaycanla hesablaşmaq, onun konsepsiyasına hörmətlə yanaşmaq faktı qarşısında qoyubdur. Yeni dünya sistemində meydən sulamaq cəhdində olan güc mərkəzləri arasında gedən çekişmələrin pərdəxərası mahiyyətinə müvafiq şəkilde mənəqli xarici siyaset həyata keçirən müstəqil Azərbaycan Respublikası Cənubi Qafqazda lider dövlətə çevrildi, ölkəmizin regionda icra edilən bütün transmədialı layihələrdə iştirakı təmin olundu. Azərbaycanın Heydər Əliyev siyasi kursuna əsaslanmaqla həyata keçirdiyi daxili siyaset də əməkdaşlığından, respublikanın dövlət müstəqilliyinin və suverenliyinin möhkəmləndirilməsi, ərazi bütövlüyü nəbəpası, beynəlxalq münasibətlər sisteminde layıqli mövqeyinin təmin olunması, ikitərəfli əlaqələrdə bərabər-hüquqlu tərəfdəş kimi çıxış etməsi milli diplomatiyanın əsas hədəflərinə çevrilibdir. Respublikamız ötən illərdə təkcə səmərəli iqtisadi təşəbbüs lərlə, konkret enerji-kommunikasiya layihələri, elverişli tranzit-kommunikasiya imkanları ilə deyil, eyni zamanda demokratikləşmə xəttinə, Avroatlantik məkana integrasiya kursuna sadıqlıyi ilə də Qərbin diqqətini cəlb edib, Avropa məkanında etibarlı tərəfdəş imicini qazanıbdır. Azərbaycanın beynəlxalq aləmə integrasiyası baxımından hüquqi dövlət və vətəndaş cəmiyyəti quruluşu siyasetini de diqqət mərkəzində saxlayan Ulu Öndər bu istiqamətdə mühüm islahatların həyata keçirilməsinə təmin edibdir.

- *Əhliman müəllim, 1993-cü ildə Azərbaycanı məhv olmaq təhlükəsi ilə üz-üzə qoyan qüvvələr yenə də hakimiyyət iddiasındadırlar. Buna münasibətiniz necədir?*

- Azərbaycan dövlətçiliyinə qarşı olanlar bilməlidirlər ki, daha 20-30 il əvvəl deyil. Xalqımız hər şeyi gözəl bilir, pafoslular, bələqətli çıxışlarla onu aldatmaq zamanı geridə qalıb. Bu gün ölkə başçısı İlham Əliyev Azərbaycanda demokratianın inkişafı üçün böyük işlər görür. Mən bir şeyi bilirom ki, demokratik ölkədə hakimiyyətə gəlməyin yalnız bir yolu var. Mitinglərlə, küçə yürüşləri ilə hakimiyyətə gəlmək mümkün deyil. Ölkəmizdə obyektiv, demokratik, beynəlxalq hüquq normallarına cavab verən seçkilər keçirilir. Hakimiyyətə gəlmək istəyirsən, gəl seçkilərde iştirak et. Prezident seçkilərindən heç bir il keçmədən müxtəlif fikirlər səsləndirməyə başlayırlar. Parlament seçkilərinə hələ bir ildən çox vaxt var, deyirlər seçkilər indi keçirilsin. Niye? Xalqımız Heydər Əliyev siyasi kursunu və Prezident İlham Əliyev siyasetini dəstəkləyir və onlarla bir yerdədir. Dövlətimiz etibarlı əllərdədir!

MİLLİ QURTULUŞ - UĞUR VƏ ZƏFƏRLƏR DOĞRU

"Modern, Ailə və İnkışaf" 15 İyun Qurtuluş Günü ilə bağlı tədbir keçirib

Dünən "Bakı Biznes" Mərkəzində "Modern, Ailə və İnkışaf" qeyri hökumət təşkilatının təşkilatçılığı ilə "Milli Qurtuluş - ugur ve zəfərlər doğru" mövzusunda geniş tədbir keçirilib.

Tədbirdə "Modern, Ailə və İnkışaf" qeyri hökumət təşkilatının sədri, YAP Qadınlar Şurası İdarə Heyətinin üzvü Zərifə Quliyeva geniş məruzə ilə çıxış edərək tariximizə Milli Qurtuluş Günü kimi daxil olmuş 15 iyun günü nün, sadəcə, təqvim bayramı deyil, böyük ictimal-siyasi və tarixi əhəmiyyətə malik bir gün olduğunu vurgulayıb: "Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin 1993-cü il iyunun 15-də yenidən hakimiyyət qaydışı xalqımızın co-

xəsərlik tarixinə taleyülü möhtəşəm siyasi hadisə kimi daxil oldu. 1993-cü il 15 iyununda Azərbaycan Respublikası Ali Sovetində keçirilən səsvermədə Ümummilli Lider Heydər Əliyev Sədr seçildi. Bununla da, Azərbaycanda yeni eranın başlanğıcı qoyuldu. Ulu Öndər Heydər Əliyev dağılımaqdə olan, parçalanın, yox olmaq təhlükəsinin bir addimlığında dayanan Azərbaycanın iqtisadi və siyasi müstəqilliyini təmin etmiş, dünyada söz və nüfuz sahibi, dinamik, inkişaf edən bir ölkəye çevirdi".

Z.Quliyeva onu da bildirib ki, görülən böyük, nəhəng işlərin neticəsində, Azərbaycan 2000-ci ildən özünü uğurla iqtisadi inkişafına qədəm qoydu və Onun siyasetini uğurla davam etdirən ölkə Prezidenti İlham Əliyev, məhz Azərbaycanı Ümummilli Lider Heydər Əliyevin əsasını qoymuğu strategiya əsasında quraraq, ölkəni böyük iqtisadi naliyyətlər əldə etmiş respublikaya çevirmişdir: "Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin dəfələrə qeyd etdiyi kimi, Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyaseti Azərbaycanın hərtərəfli inkişafına indi də xidmət etməkdədir. Bu gün Prezident İlham Əliyevin xarici siyasetdə əldə etdiyi bütün uğurlar Onun şəxsi müdrikliyi və diplomatik bacarığı ilə bərabər, eyni zamanda, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin vaxtılı yaradığı inkişaf strategiyasına söykənir. Bir sözə, məhz Ümummilli Liderimizin görmək istədiyi Azərbaycan bu günün reallığına çevrilib. Bu yol Ulu Öndər Heydər Əliyevin müəyyənləşdirildiyi yoldur. Bu yolla gedən Azərbaycan durmadan yüksəlir, inkişaf edir, uğurlar qazanır. Heydər Əliyevin özü vaxtılı müdrikcəsinə demişdir: "Heç bir qüvvə Azərbaycanın müstəqilliyini əlindən ala bilməz. Bundan sonra heç bir qüvvə Azərbaycan dövlətçiliyini məhv edə bilməz. Bu inam, bu qətiyyət Milli Qurtuluş Günüün mənəsi və verdiyi ibret dərsləridir. Bu, onu göstərir ki, ne qədər Azərbaycan var, Heydər Əliyev de olacaq, Onun ideya və əməlləri yaşayacaq, bizi daim doğru yolla, irəliye aparacaqdır".

Tədbirdə millet vəkili Elmira Axundova, Ailə, Uşaq və Qadın Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədrinin müavini, YAP Siyasi Şurasının üzvü Sədaqət Qəhrəmanova, YAP Siyasi Şurasının üzvü, professor İradə Hüseynova və başqaları çıxış edərək, 15 iyun Milli Qurtuluş Günüün tarixi əhəmiyyətindən, Ulu Öndər Heydər Əliyevin Vətəni və xalqı qarşısında əvəzolunmaz xidmətlərindən danışış və Prezident İlham Əliyevin Ümummilli Liderin siyasi xəttini layiqincə davam etdiridiyi diqqətə çatdırıblar.

Tədbir bədii hissə ilə sona çatıb.

RƏFIQƏ HÜSEYNOVA

14 iyun 2019-cu il

Dahi xilaskar, unudulmaz Lider!

Ümummilli Lider Heydər Əliyev: “Bildirmək istəyirəm ki, Azərbaycan Respublikasının bugünkü ağır, mürəkkəb və gərgin vəziyyətini tam məsuliyyətlə dərk edirəm”

Dünyanın inkişaf etmiş dövlətlərinin, tarixi tərəbəsi də sübut edir ki, hər bir xalqın və millətin tərəqqisində onun siyasi liderləri mühüm rol oynayır. Yeni tarixi proseslərdə şəxsiyyətlərin xidmətləri böyük əhəmiyyət kəsb edir və buna görə də, “Şəxsiyyətlər tarix yaradır” ifadəsi əbəs yerə deyilmir.

Tarix 20-ci əsrde Azərbaycan xalqına Ulu Öndər Heydər Əliyevin təmsilində, dahi bir rəhbər və müdrik dövlət xadimini bəxş etdi. Ölkəmiz 1991-ci ildə yenidən müstəqilliyini bərpa edəndə, Azərbaycanda, sözün həqiqi mənasında, belə güclü lidərə ehtiyac yaranmışdı. Gənc müstəqil

Ferrux HAQVERDİYEV,
YAP Xizi rayon
təşkilatının sədri

dövləti daxili və xarici qüvvələrin təhdidlərindən qorumaq və qısa vaxtda dövlətçiliyin dayaqlarını möhkəmləndirmək üçün xalqımız, 1993-cü ildə haqlı olaraq, müdrik dövlət xadimine üz tutdu və Onun timsalında həqiqi xilaskarını tapdı. Həmin dövrə Naxçıvan Muxtar Respublikasında çalışan Ulu Öndər yaxşı bilirdi ki, Onun Azərbaycan rəhbərliyinə qayıdışını istəmeyən böyük qüvvələr var. Hətta Onun fiziki məhv edilməsi de reallıq idi. Amma Ulu Öndər Heydər Əliyev bu təhlükələrə baxmadan, xalqına dargündə kömək etmək qərarına gəldi və tərəddüb etmədən 1993-cü ilin iyundan Bakıya qayıtdı. O, yaxşı bilirdi ki, milyonlarla insanın ümidi baxışları Ona dikilib və müstəqilliyini qurbanlar hesabına qazanan bir xalq dövlətçiliyin sükəni arxasında, məhz UHeydər Əliyev kimi təcrübəli və qətiyyətli siyasi lideri görmək arzusundadır.

“Mən ömrümün qalan hissəsini de bundan sonra xalqma həsr edəcəyəm” deyən dahi rəhbər siyasi həkimiyətə qayıdışından dərhal sonra müstəqilliyimizin qorunub-möhkəmləndirilməsi üçün en vacib tədbirlərə əl atdı. Mühüm siyasi-iqtisadi islahatlar başlandı və müstəqil dövlətçiliyin inkişafına maneçilik tərədən daxili və xarici qüvvələrə qarşı keşkin mübarizə aparıldı. Çünkü cəmiyyəti, sağlam qüvvələr hesabına möhkəmləndirmədən, islahatları həyata keçirmək mümkün deyildi. 1994-1995-ci illərdə baş verən dövlət çevrilişi cəhdərinin qətiyyətə dəf edilməsi bir həqiqəti

15 İYUN
AZƏRBAYCAN XALQININ
MİLLİ QURTULUŞ
GÜNÜDÜR!

sübuta yetirdi ki, Azərbaycan xalqı öz siyasi liderinin etrafında six birləşib. Ziyalılar, sənət adamları, təsərrüfat işçiləri, sade insanlar, bir sözə, hamı Heydər Əliyev dəhəsinə inandı və ümidi etdi ki, yalnız belə bir təcrübəli dövlət xadimi müstəqil Azərbaycanı gözlənən bütün təhlükələrdən xilas etməyə qadirdir. Bu gün uğurla fəaliyyət göstərən Yeni Azərbaycan Partiyası da, məhz Ulu Öndərimizin bizlərə qoymuşu siyasi irlərin tərkib hissəsidir. Əbəs deyil ki, əldə edilən hər bir uğurlarda YAP-in da müstəsna rolinin olduğu vurgulanır.

“Müstəqilliyin əldə olunması nə qədər çətindirsə, onun qorunub-saxlanması, daimi və əbədi olması bundan da çətindir” fikrini söyləyən dahi rəhbər, əslində, hələ öten esrin 70-80-ci illərində, Azərbaycan Sovet İttifaqının tərkibində olduğu bir zaman da, xalqımızın böyük gələcəyinə hesablanmış islahatlara imza atmışdır. Görkəmli sərkərdə Cəmşid Naxçıvanskinin adını daşıyan indiki Hərbi Liseyin, məhz həmin dövrde yaradılması Ulu Öndər Heydər Əliyevin müdrikliyindən və uzaqqorənliyindən xəber verdi. Belə bir təhsil müəssisəsinin Azərbaycanda yaradılmasına nail olmaq hər rəhbərə nəsib olan iş deyildi. Yalnız qətiyyətli, riskli addım atmağı bacaran, ən başlıcası isə, xalq üçün ömrünü şam kimi əridən bir rəhbər belə vacib vəzifənin öhdəsinə gəlməyi bacardı. Müasir Azərbaycan Ordusunun formallaşmasında və milli zabit kadrların hazırlanmasında həmin təhsil müəssisəsinin müstəsna rolu vardır.

Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin Azərbaycana ikinci dəfə siyasi hakimiyətə qayıdışı, həqiqətən də, çox mürəkkəb, çətin bir şəraitə təsadüf etdi. Yəni həmin dönmədə, müstəqil dövlətçiliyimiz həlliədici bir dövrünü yaşayırı. Amma müdrik rəhbərin vaxtında həyata keçirdiyi strateji inkişaf strategiyası müstəqil dövlətçiliyimizin qorunub-möhkəmlənməsində müstəsna rol oynadı. Bu strateji xəttin əsas istiqamətlərindən biri vahid komandanlıqlı idarə edilən nizami ordunun yaradılması idi. Axi müstəqilliyimizin ilk illərində Azərbaycan qonşu Ermənistan tərəfindən hərbi təcavüze məruz qalmışdı, Dağlıq Qarabağ və ona bitişik ərazilər işgal edilmişdi. Belə çətin şəraitdə, döyüşlər getdiyi bir vaxtda, nizami ordunun yaradılması olduqca çətin idi.

Amma uzaqqorən siyasetçi, çox qısa vaxt ərzində, bu vəzifənin öhdəsinə layiqince gəlməyi bacardı. Bu gün fəxrə deyirik ki, müasir müstəqil Azərbaycan, həmçinin, Silahlı Qüvvələrimiz Ulu Öndər Heydər Əliyev dəhəsinin müsələlərini şöbəsinin müdürü Hikmət Hacıyev tədbirdə çıxış edib.

A BŞ-in paytaxtı Vaşinqtonda fəaliyyət göstərən nüfuzlu düşüncə mərkəzlərindən olan Atlantik Şurada Azərbaycanın xarici siyasetinə həsr olmuş tədbir keçirilib. AZERTAC xəbər verir ki, tədbirdə ABŞ dövlət katibinin Avropa və Avrasiya məsələləri üzrə köməkçisinin müvəvətli Corc Kent ABŞ-Azərbaycan münasibətləri ilə bağlı çıxış edib. Sonra Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Xarici siyaset məsələlərini şöbəsinin müdürü Hikmət Hacıyev Atlantik Şuradan Qlobal Enerji Mərkəzinin təsisçi sədri və ABŞ-in Azərbaycandakı keçmiş səfiri Riçard Morningstarla müzakirəsi baş tutub. Tədbirdə əsasən Vaşinqtonda akkredite olunmuş diplomatik korpusun nümayəndələri, ictimai-siyasi xadimlər və regionla bağlı araşdırma aparan analitiklər iştirak ediblər. İctimaiyyət üçün açıq olan tədbirdə, həmçinin erməni lobbisinin xeyli sayıda nümayəndələri iştirak edib.

Əvvəlcə C.Kent çıxış edərək Azərbaycan-ABŞ əlaqəlerinin strateji əhəmiyyəti barədə söhbət açıb. O, Cənubi Qafqazın əhəmiyyətini vurğulayaraq Azərbaycanı vacib tərəfdən kimi xarakterizə edib və iki ölkə arasında təhlükəsizlik, enerji və iqtisadi inkişafın təmin sahələrində uğurla davam edən əməkdaşlıqdan danışıb. ABŞ rəsmisi son dövrlər iki dövlətin rəsmilərinin səfərlərinin və dialoğunun artmasını münasibətlərin inkişafının göstəricisi kimi vurğulayıb. C.Kent Əfqanistanda NATO-nun sülhməramlı əməliyyatlarına göstərdiyi əhəmiyyətli dəstəyə görə Azərbaycana ABŞ hökumətinin təşəkkürünü çatdırıb. Həmçinin o, ABŞ-in Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həllinin tərəfdarı olduğunu, ölkəsinin ATƏT-in Minsk qrupu çərçivəsində vəsiyyətli səfərlərinə sadiq qaldığını bildirib və münaqişənin tezliklə həllinin regionda sülh və fərvənlığın təmininə imkan yaradacağını vurğulayıb. Daha sonra ABŞ-in Azərbaycanda keçmiş səfiri R.Morningstar Hikmət Hacıyev ilə bir sıra mövzularda müzakirələr aparıb.

Hikmət Hacıyev Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanda müxtəlif sahələrdə aparılan köklü islahatlar, ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişaf modeli, “ASAN xidmət” tərəbəsi və regionun nəqliyyat qovşağına çevriləməsi barədə məlumat verib, Azərbaycan xarici siyasetinin əsasları, onun strateji mövqeyi, region dövlətləri ilə münasibətləri, həyata keçirdiyi və regionun xəritəsini dəyişen enerji və nəqliyyat layihələri barədə danışıb.

Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli prosesinin hazırkı mərhələsinə toxunan Prezident Administrasiyasının rəsmisi Azərbaycan rəhbərliyinin göstərdiyi müdrik və təmkinli yanaşmasına baxmayaraq, Paşinyan hakimiyətinin münaqişənin həllinde ciddi mövqə nümayiş etdirmədiyi, əksinə, bu vaxta kimi vəziyyəti gərginləşdirən bəyanat və addımlarla yadda qaldığını qeyd edib. Bu xüsusda, H.Hacıyev Ermənistanın təmas xəttində Azərbaycan hərbi qulluqçularının ölümü ilə neticələnən son təxribatları barədə məlumat verib və bu addımların məhz danişmalar prosesini pozmağa yönəldiyini qeyd edib. Şöbə müdürü Ermənistanın hazırda yaşadığı iqtisadi fəsadları sadalayaq mənaqışının həllinin, ilk növbədə, Ermənistan üçün faydalara getirəcəyini, Ermənistanın bu iflasdan çıxmاسının yeganə yolunun münaqişənin həllindən keçidiyi, təəssüf ki, hələlik Ermənistanın və erməni diasporunun bunu anladığını bildirib. Həmçinin H.Hacıyev Ermənistanın sülh danışqlarında iştirak etdiyi dövrə paralel olaraq işğal olmuş ərazilərdə qanunsuz fəaliyyətləri davam etdiridiyi qeyd edib və beynəlxalq ictimaiyyətin bu məqama daha çox diqqət yönəltməsinin vacib olduğunu vurğulayıb.

Sonda Prezident Administrasiyasının rəsmisi auditoriyanın suallarını cavablandırıb. Erməni lobbisinin təbiridə kütüvə şəkildə iştirak edən nümayəndələri tərəfindən Azərbaycan rəsmisine təxribatçı suallar ünvanlanıb və H.Hacıyev bu suallara Ermənistanın işğalçı və beynəlxalq hüquq normalarına zidd olan siyasetini ifşa etməklə cavab verib.

Vaşinqtondakı Atlantik Şurada Azərbaycanın xarici siyasetinə həsr olunan tədbir keçirilib

Prezident Administrasiyasının Xarici siyaset məsələlərini şöbəsinin müdürü Hikmət Hacıyev tədbirdə çıxış edib

Bele bir təəssürat yaranır ki, ABŞ, ümumiyyətlə, Ermənistani onları mərəqləndirən ölkə kimi görmürlər. Halbuki hər şey belə olmaya da bilərdi". Bu fikirlər Ermənistəninin aparıcı siyasi-ictimai saytı - "armenian-report"da qeyd olunub. Səbəbi isə bəllidir - Ermənistən işğalçılıq siyasetini davam etdirirə, ölkənin daxilində siyasi-iqtisadi böhran çözülmürse, hətta Qərbin dəstəyi ilə "məxməri inqilab" adı altında hakimiyət dəyişdirilirə, həmin ölkə yərində addımlamaqda davam edəcək, hətta böyük sürətlə geriyə addımla yacaq.

"Hara fırlatsaq da, Birləşmiş Ştatlar, həqiqətən də, son zamanlar Azərbaycana yüksək diqqət ayırır"

Bu gün Ermənistən təlaşlıdır daha bir məsələ Azərbaycanın ordu potensialının güclənməsi və ardıcıl şəkildə, həmçinin, müharibə şəraitinə yaxın hərbi təlimlər keçirməsidir. Xüsusilə, Naxçıvanda qardaş Türkiye ilə baş tutan hərbi təlimlər işğalçıları özündən çıxarır, onların "ağilli" hərbi-siyasi analitikləri mümkün olmayan utopik xəyallara dalır, guya Azərbaycanı qorxuda biləcək "analitik proqnozlar" verib, bununla, işlərini bitmiş hesab edirlər. Təbii ki, erməni tərəfi istər hərbi, istər diplomatiya, istə iqtisadi baxımdan Azərbaycandan kifayət qədər geri qalır və bu xüsusda onları təlaşlıdır növbəti məsələ Azərbaycan Prezidentinin xarici məsələlər üzrə köməkçisi Hikmet Hacıyevin ABŞ-a səfəri və həmin səfər çərçivəsində Amerikanın müvafiq dövlət qurumlarında keçirdiyi görüşlər, xüsusilə, erməni lobbisi qarşısında ölkəmizin qətiyyətli mövqeyini ortaya qoymasıdır.

Bu xüsusda adıçəkilən erməni sayının analitik bölməndə yazılır. SİTAT: "...Bütün burlara baxmayaraq, düşmənin (ermənilər burada Azərbaycanı nezərdə tuturlar-R.N.) nə etdiyinə, bütünlükə, etinasız yanaşmaq olmaz. Xüsusilə, diplomatiya xəttində. Bu mənada, xoş olmayan xəbər budur ki, bu günlərdə Azərbaycanın hökumət nümayəndəliyi ABŞ-da olub. Bakı mətbuatının məlumatlarına görə, Azərbaycan Prezidentinin xarici məsələlər üzrə köməkçisi Hikmet Hacıyev bu heftənin əvvəlinde ABŞ-in paytaxtına gedib ki, ölkəsinin hazırkı xarici siyaset təşəbbüsleri barədə dərinşin, Qafqaz regionunda qonşuları və Qərbdəki partnyorları ilə əməkdaşlıq məsələlərindəki planlarını izah etsin. Başqa fərqli vaxtlarda biz Azərbaycan tərəfinin özünü ABŞ-in partnyoru kimi təq-

Fransanın Qrenobl inzibati məhkəməsi də erməniləri mayus etdi

Fransanın Serji-Pontuaz məhkəmesinin Arnuvilin qondarma Dağılıq Qarabağda - ki Şəhər inzibati bölgəsi ilə "Dostluq haqqında xartiya"nın ləğv etməsinin ardınca Qrenobl inzibati məhkəməsi tərəfindən də bənzər qərarın çıxarılması separatçı rejimin beynəlxalq miqyasda tanıldıması cəhdlerinin iflasa uğradığını göstərir. SİA xəber verir ki, bu barədə Fransadakı erməni diasporunun media orqanlarından olan "Nouvelles d'Arménie" saytı məlumat yayıb.

Qeyd olunur ki, qərar eyni zamanda beynəlxalq ictimaiyyətin separatçılıq meyillərini qınamasının növbəti tezahürüdür. Xartiyalar Fransanın xarici siyaset kursuna və beynəlxalq öhdəliklərinə ziddir, ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrlerindən biri kimi bu ölkənin bitirəfliyini şübhə altına salırdı. Aydın görünür ki Azərbaycanın milli maraqlarının qorunması xaricdəki "söyüş" müxalofətinin programına daxil deyil. Onlar Azərbaycan dövlətini, hakimiyət nümayəndələrini tehqir edir, lakin ümummilli məsələlərdə susurlar. Xaricdə yaşayan və milli mənafelərdən danışan şəxslərin belə məsələlərdə susqunluk nümayiş etdirməsi onarda heç bir milli təssübkeşliyin olmadığını göstərir. Bir daha aydın görünür ki, onlara pulu məhz Azərbaycanı gözdən salmaq üçün ayıırlar.

Qeyd edək ki, Fransanın ədliyyə orqanları bu ölkənin Arnuvil şəhəri və 1992-ci ildən bəri Ermənistən silahlı qüvvələri tərəfindən işğal altında saxlanılan Azərbaycan Respublikasının Dağılıq Qarabağ regionunda yaradılmış qondarma qurumu təmsil edən Şəhər inzibati bölgəsi arasında imzalanmış dostluq xartiyasını qeyri-qanuni elan edib və onu ləğv edib.

Ermənilər etiraf edirlər və təlaşları altında əzilirlər

"Armenianreport": "Günahkar bəllidir, biz onu öz əllərimizlə hakimiyətə gətirdik"

dim etməsi cəhdlərinə gülərdik. Ancaq burada həmin hadisə baş verməyib. Həra fırlatsaq da, Birləşmiş Ştatlar, həqiqətən də, son zamanlar Azərbaycana yüksək diqqət ayırır. Avropa bazارında rus qazına alternativ olacaq Azərbaycan qazından istifadə etmək, həm də geləcəkdə baş verəsi mümkün görünən İranla mühərabə üçün..."

Göründüyü kimi, ermənilər nə qədər ağılsız olsalar da, müəyyən dərəcədə bir səra realıqları qəbul etmək məcburiyyətində qalırlar və...

"Bu mümkünlik əldən verildi və baş nazir Nikol Paşinyanın tənqidçilərinin onun diletant olması barədə fikirlərini daha

çox səsləndirmələrinə şərait yaratdı"

Onu da etiraf etmək məcburiyyətində qalırlar ki, Ermənistən ister indiki, isterse də əvvəlki iqtidarları naşı, uğursuz və ümumiyyətə, sərişəsizdirlər.

Keçək digər sitat: "Təəssüf ki, bizim ölkənin hazırkı rehbərliyi şəxsi məsələlərinə, opponəntləri ilə razborkalarına o qədər vaxt ayıırlar ki, amerikalıların İranla mümkün və qəçinilməz mühərabəsi məsələsində Ermənistən üçün ən yaxşı mümkünlüyü əldən veriblər. Halbuki sərişəli yanaşma olardı, bütün güc balanslarını bizim regionda toplamaq mümkünüyü əldə edilərdi. Lakin bu mümkünlik əldən verildi və baş nazir Nikol Paşinyanın tənqidçilərinin onun diletant olması baredə fikirlərini daha çox səsləndirmələrinə şərait yaratdı."

Yeri gəlmişkən, bildiyimiz kimi, İran Ermənistən üçün yeganə nəfəs borusudur və maraqlı da budur ki, Ermənistən ABŞ-la yaxınlaşmaq üçün onu ayaqda saxlayan İranın amerikalılar tərəfindən vurulmasına belə razıdır. Bax, burada erməni məkrinin, xəyanətinin növbəti izləri "armenian-report"un sözügedən yazısında açıq-aydın görünür...

Beləliklə, ermənilər xarici diplomatiyada nə qədər zəif və uğursuz olduqlarını etiraf edirlər. Ancaq bu etiraflar tükənmir. Misal üçün, sözügedən təhlidə yazılır: "Olanların təhlilini apararkən, biz etirafçılarımızı etməyə məcbur qalırıq. Hikmet Hacıyevin bəyanından görünür ki, Azərbaycanın Çinlə, ABŞ-la və Avropa İttifaqı ilə yaxşı münasibətləri var..."

14 iyun 2019-cu il

Azərbaycanın ABŞ-la, Çinlə, İsrailə, Rusiya və Belarusla, Qazaxıstanla, Gürcüstanla, Avropa İttifaqı ilə çoxşaxəli münbit diplomatik və hərbi-siyasi əlaqələri Ermənistən yuxusunu ərşə çəkib

Ermənilər Azərbaycanın bu vasitələrlə Ermənistəna basqılarını davam edəcəyini qorxaraq, etiraf edirlər. "Bundan əlavə, Azərbaycan Rusiya, Qazaxıstan və Belarusla da six əlaqələr qurmağa nail olub ki, bu ölkələr bizim KTMT-də və Avrasiya İqtisadi İttifaqında müttəfiqlərimizdir. Üstələ, biz görürük ki, Qəbələdə hazırda na baş verir. Gürcüstanın müdafiə naziri Levan Izoriya orada özünün azərbaycanlı hemkarı Zakir Həsənovla ikitərəflə görüş keçirib və müdafiə sferasında 2019-cu il üçün ikitərəflə əməkdaşlıq planını imzalayıb. Izoriya Qəbələyə Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiye arasında keçirilən ənənəvi üçtərəflə görüş üçün gedib. Gördüyüümüz kimi, Azərbaycan tərəfi bütün istiqamətlərdə fəallıq göstərir. Onu da, unutmur ki, Bakı və Tel-Əvviv Azərbaycan və İsrail arasında vacib münasibətlər barədə danışmağı xoşlayırlar. Xüsusilə, yəni İsrail silahlarının əldə edilməsi sferasında".

Azərbaycanın bütün sahələrdə - istə regional, isterse də beynəlxalq siyasi kontekstlər baxımından, uğurlar əldə etməsi, məhz bu səbəblərən ermənilər kəskin şəkildə narahat edir. Bu baxımdan, yazırlar ki, onlar yeni hakimiyəti bütün bunların qarşısını almağı bacarmadı. "İsrailə nəhəng təsirlərə malik ABŞ da silah satışına mane olmur" ifadəsinə de yanan erməni saytı burada növbəti həyəsizlik şakərini ortaya qoyur. Məsələn, Rusiyanın, Belarusun da Azərbaycana silah satması məsələsindən təlaşlanma göz önündədir.

"Əgər bu, mövcud hakimiyətin siyasetinin süqutu deyilsə, bəs nədir?"

Neticədə, suallar yaranır. Yəni ermənilə özləri-özlərinə və rəhbərliklərinə suallar üvanlıayırlar: "Əgər bu mövcud hakimiyətin siyasetinin süqutu deyilsə, bəs nədir? Axi Paşinyan, həqiqətən də, bir ildən artıqdır ki, ABŞ-in dövlət katibi ilə görüşə bilmir. Bizim digər dövlət adamlarımızın sefərləri və onların nəticələri də bizi qəmən edir və kədərləndirir. Bele təəssürat yaranır ki, ABŞ, ümumiyyətlə, Ermənistəni öz maraqları çərçivəsində görmür".

"Görünür, biz Fransanı da itiririk"

Daha bir fakt isə, Fransa məhkəmələrinin qondarma "DQR"lə bağlı qəbul etdikləri qərarlarıdır. SİTAT: "Burada yeni arzuolunmaz hadisələr yaranır. Bu günlərdə fransız hakimləri bir səra Fransa şəhərlərinin "Art-sax" məntəqələri ilə memorandumlarını ləğv edirlər. Bu, Ermənistən üçün çox pis siqnaldır. Görünür biz Fransanı da itiririk. Bu itki-lər çox deyilmə? Ən əsası isə, hər kəsə ayındır ki, günahkar kimdir. Bu, o kəsdir ki, onu biz öz əllərimizlə hakimiyətə getirmişik".

Nəticə ortadadır və bu nəticəni düşmən etiraf edir. Qorxur, təlaşlanır və uduzur. Bu etiraf güclü Azərbaycan qarşısında diz çökəmək reallığını da tam mənəti ilə ortaya qoyur!

Rövşən NURƏDDİN OĞLU

Bu gün Azərbaycanda bütün ümumtəhsil müəssisələrində onbirillik məktəb həyatının "Son zəng"i çalındı. 2018/2019-cu dərs ilinə yekun vuruldu. On bir il parta arxasında oturub müəllimləri ni həvəslə dinləyən, elmi biliklərə yiyələnən məktəblilər məzun adını qazandılar. Yaddaşlarda qalacaq bu günün zəngi usaqlıq ve yeniyetməlik dövrünün xatirəsi tək əbədiləşəcəkdir. Artıq bu gündən gəncər müstəqil Azərbaycanın müstəqil vətəndaşı kimi həyata qədəm qoymaçalar.

Artıq neçə ildir ki, ölkəmizdə ümumtəhsil məktəblərində hər il iyunun 14-də son zəng qeyd edilir. SSRİ dövründə və dövlət müstəqiliyinin bərpasından sonra 2005-ci ilə qədər mayın 25-i, 2005-ci ildən 2016-ci ilə qədər isə mayın 31-də qeyd olunmuşdur. Bu il 2018-2019-cu tədris ilində respublikanın ümumtəhsil məktəblərinin IX siniflərini 113815, XI siniflərini 80514, qiyabi (axşam) ümumtəhsil məktəblərinin XII siniflərini ise 674 şagird bitirir. 2018/2019-cu tədris ilinde Bakı şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin tabeliyindəki ümumi təhsil məktəblərinin IX siniflərini 28993, XI siniflərini 19786 nəfər bitirir. 45616 nəfər isə I sinifi başa vuracaq. 2018-2019-cu tədris ilində respublika üzrə 2977 ümumi təhsil müəssisəsində fəaliyyət göstərən 5200 məktəbə hazırlıq qrupunu 97918 nəfər başa vuracaq. 2019-2020-ci tədris ilində respublikanın ümumtəhsil məktəblərinin I siniflərini 164 234 usağın qəbulu proqnozlaşdırılır. Onlardan 77542-si qız, 86692 nəfəri isə oğlandı.

DÖVLƏT BÜDCƏSİNDEN TƏHSİLƏ AYRILAN XƏRCLƏR BU SAHƏNİN KEYFİYYƏTCƏ YENİLƏŞMƏSİNƏ YÖNƏLIB

Ölkə Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan təhsilinin inkişafı istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər gənclərimizin savadlı, rəqabətəqabil, həm də əsl vətəndaş kimi yetişməsində əvəzsiz rol oynayır. Müasir dövrde ölkələrin inkişaf konsepsiyasını təhsil müəyyənləşdirir. Bu baxımdan, müasir təhsil sisteminin yeni çağırışlara cavab vermesi məqsədi ilə təhsilin normativ-hüquqi bazasının formalasdırılması, maddi-texniki təminatı istiqamətində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən imzalanan sərəncamlar əsasında geniş tədbirlər həyata keçirilib. Ölkəmizdə son illərdə bir sıra dövlət proqramları uğurla icra olunub, təhsilin məzmunu yenilənib, təhsil müəssisələrində informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi əhəmiyyətli dərəcədə genişlənib. Təkcə "2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət Proqramı" çərçivəsində gənclərin dönyaçının aparıcı ali təhsil müəssisələrində ölkəmiz üçün prioritet hesab olunan ixtisaslar üzrə təhsil alıblar. Təhsilli rəsmini yüksək akademik göstəricilərlə tamamlamış məzunların 60 faizi özəl, 40 faizi isə dövlət sektorunda fəaliyyət göstərir.

Bu gün Azərbaycanın daxili imkanları genişləndikcə, təhsil ocaqlarının yenidən qurulması, təmiri və inşası istiqamətində də, davamlı olaraq, işlər görülür. Azərbaycanın təhsil sisteminin normativ-hüquqi bazasının yaradılması, təhsilin məzmununun yeniləşdirilməsi və təkmilləşdirilməsi, təhsilin idare olunmasının demokratikləşdirilməsi və təhsil sahəsində beynəlxalq əlaqələrin genişləndirilməsi istiqamətində çox böyük işlər görüllüb. Məhz bunun nəticəsidir ki, bu gün biz təhsilin keyfiyyətinin inkişaf etmiş ölkələrin səviyyəsinə yüksəldilməsi ilə bağlı qurur hissə keçiririk. Bütün bunlar Prezident İlham Əliyevin təhsilə, təhsil işçilərinə göstərdiyi yüksək diqqət və qayğısı, səməralı fəaliyyət üçün yaradıldığı əlverişli şərait və imkanlar sayəsində mümkün olub.

Azerbaycanda son illər təhsilin inkişafı ilə bağlı həyata keçirilən tədbirlər, dövlət

programları və isləhatlar, bu sahəyə dövlətin böyük önem verdiyini gösterir. Təbii sərvətlərlə zəngin olan Azərbaycan, bu sərvətlərdən səmərəli istifadə etməkle, insan kapitalının yaradılması və daha da inkişaf etdirilməsini başlıca hədəf seçib. Buna görə də, neft gelirləri Azərbaycanda, həm də təhsilin inkişafına yönəldilib. Şübhəsiz ki, bütün bunlar təhsilin keyfiyyətinə təsirsiz ötüşməyib. Qətiyyətə deye bilərik ki, Azərbaycanın gələcəyi üçün layiqli, ləyaqətli və vətənpərvər gənclər yetişir. 2018-2019-cu tədris ilində müxtəlif layihələr reallaşıb. Respublika

Təhsilin inkişafına göstərilən yüksək diqqət Azərbaycanın dünya miqyasında tənqidmasına və layiqli yerinin təmin olunmasına xidmət edir. Təhsil sisteminde əldə olunan yeniliklər Azərbaycan elminin dünyaya integrasiya sürətini artırır. Təhsilin səviyyəsi, keyfiyyət baxımından, yeni mərhələsini yaşayır. Müasir gənclik ab-havanın içərisində məsuliyyət hissini ön plana çəkir və Azərbaycanın gelecek inkişafına doğru potensialını ortaya qoyur. İctimai-siyasi həyatda qlobal dəyişikliklərin aparılması gəncərin dünyaya integrasiya olunmasına gətirib

çıxarı. Müasir dövrümüz elm, təhsil və global düşüncə, Azərbaycan təhsilinin dünyaya integrasiyası dövrü kimi səciyyələnir. Bu, dövlət tərəfindən Azərbaycan təhsilinə göstərilən diqqət nəticəsində reallaşır. Ölkəmizdə gedən yenidenqurma işləri, iqtisadi, mədəni və sosial sahələrdə aparılan isləhatlar Azərbaycan təhsilinə təsirini göstərməkdədir. Yaşadığımız yüzillik "Təhsil və informasiya əsri" elan edildiyindən, ölkə başçısı tərəfindən təhsilə böyük önem verilir. Yeni program və layihələr, təhsil isləhatları həyata keçirilir. Prezident İlham Əliyevin vurğuladığı kimi, "Azərbaycanda təhsil sisteminin təkmilləşməsinə çox böyük diqqət göstərilir. Təhsil bizim gələcəyimizdir". Buna görə də, məsuliyyət hissisi ilə cəmiyyətə layiqli vətəndaşlar yetişdirilir.

Bele bir mühitdə təhsil alan bugünkü məzunlar Azərbaycanın demokratik bir dövlət kimi daha da inkişaf etdirilməsi üçün çalışırlar, bütün qüvvələrini ölkəmizin uğurlarına yeni uğurlar eləvə etməyə sərf etməlidirlər. Bu günün məzunu həyata hazırlayan güclü dövlətimiz, sağlam düşüncəli ziyanlılarımız olduğunu - mətin, iradəli və intellektual səviyyəli gənclərimiz müstəqil həyata vəsiqə alırlar. Sabitliyin və əmin-amanlığın hökm sürdüyü Azərbaycanda məktəblərdə çalınan "Son zəng" - həyata çağırış zəngi məzunların işqli sabahına yeni yollar açır. Yolunuz uğurlu olsun, MƏZUNLAR!

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

"Son zəng" çalındı

2018-2019-cu tədris ilində respublikanın ümumtəhsil məktəblərinin IX siniflərini 113 815, XI siniflərini 80 514 şagird bitirir

və beynəlxalq səviyyədə fənn olimpiadaları keçirilib və iştirak edən şagirdlərin sayı xeyli artıb. Azərbaycan məktəblərinin beynəlxalq bılık yarışlarında qazandıqları uğurlar bir-birini əvəz edir. Bu il daha bir Bakı məktəblisi Fidan Qarayevanın 8-ci Avropa Qızlar Riyaziyyat Olimpiadasının qalibi olması uğuru oldu. O, sadəcə, olimpiada qaliblərindən biri olmaqla qalmadı, üstəlik, bu olimpiadanın tarixinə öz yaşı ilə də adını yazdı. 13 yaşlı bürünc medal sahibi Avropa Qızlar Riyaziyyat Olimpiadasının tarixinə ən gənc qalib kimi düşdü.

MƏKTƏBLƏRDƏ ÇALINAN "SON ZƏNG" MƏZUNLARIN İŞİQLI SABAHINA YENİ YOLLAR AÇIR

Ardıcıl olaraq, təhsil sahəsində köklü isləhatların aparılması məktəblilərin burada şəxsiyyət kimi formalaşmasına təsirini göstərməkdədir. Müasir dövrümüzdə bu isləhatların ən mühüm mərhəlesi yaşılanır. Təhsilin məzmunu, keyfiyyəti və təlimin teşkilinə verilən tələblərdə ciddi yenileşmə və müasirşirədirmə prosesləri davam edir. Yeni məktəb binalarının inşası və təhsilin maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi istiqamətində görülən işlər müəllimlərin iş, şagirdlərin isə təhsil almad şəraitini yaxşılaşdırmaq baxımından, çox mühüm addımlardandır. Ölkəmizdə təhsilin inkişafı ilə bağlı həyata keçirilən tədbirlər, deməyə əsas verir ki, Azərbaycan öz gələcəyini daha etibarlı və inamlı görmək istəyir. Möhtərem Prezidentimiz İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyaset Azərbaycanı günü-gündə çəçkənən ölkəyə çevirir. Hər bir gənc, harada çalışmağından asılı olmayıraq, dövlətimizə, dövlətçiliyimizin qorunmasına və milli-mənəvi dəyərlərimizin yaşamasına xidmət edəcəkdir. Təbii ki, hər bir vətəndaşın borcu olmalıdır.

Elmir Vəlizadə: Azərbaycan gələcəkdə "Rəqəmsal İpək Yolu" layihəsinin bir hissəsi olacaq

Gələcəkdə Azərbaycan "Rəqəmsal İpək Yolu" ("Digital Silk Way") layihəsinin bir hissəsi olacaq. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Azərbaycan-Avropa ittifaqı biznes forumu çərçivəsində keçirilən panel iclasda Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar nazirinin müavini Elmir Vəlizadə deyib. O bildirib ki, hazırda məqsəd etkələrin tranzit marşrutlarının, data marşrutlarının ölkəmizdən keçməsini və burada kəsişməsini təmin etmək Azərbaycanın mərkəzi mübadilə mərkəzinə çevirməkdir. "Digital Hub" layihəsi barədə danışan nazir müavini deyib ki, birinci fazada bütün layihələrin həyata keçirilməsi üçün inşaatlar qurulmasıdır. Azərbaycan ərazisindən keçən beynəlxalq nəqliyyat dehlizlərinin inkişaf etdirilməsi və ölkəmizin tranzit potensialının gücləndirilməsi istiqamətində son illər bir sıra mühüm layihələr icra olunur. Hazırda Azərbaycanın regionun rəqəmsal mərkəzine çevriləcək "Azerbaijan Digital Hub" programının icrası davam edir. Bu programın əsas hədəfi Azərbaycanın telekommunikasiya ekosisteminin ən qabaqcıl dünya standartları səviyyəsinə çatdırılması, ölkənin internetin alışında xarici ölkələrdən asılılığının minimuma endirilmesi, perspektivdə isə respublikamızın regionda internetin satışında mərkəzi ölkəyə çevirilərək rəqəmsal xidmətlər idxlə edən tərəfdən "Made in Azerbaijan" brendi ilə bu xidmətləri istehsal və qonşu regionlara ixrac edən ölkəyə transformasiya olunmasıdır. Məqsəd həm Azərbaycanda bütün standartlara cavab verən yeni infrastrukturun qurulması, həm də bunun etraf ölkələrdəki infrastrukturla kəsişməsini təmin etməkdir.

Yanvar-may aylarında Azərbaycana gələn turistlərin sayı 3,8 faiz artıb

Yanvar-may aylarında Azərbaycana gələn turistlərin sayında öten ilin müvafiq dövrünə nisbətən 3,8 faiz artım müşahidə olunub. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə iyunun 13-də Bakıda keçirilən V Azərbaycan-Avropa ittifaqı biznes forumu çərçivəsində "Turizm" adlı panel iclasda Azərbaycan Turizm Bürosunun baş icraçı direktoru Florian Zenqstşmid deyib. O bildirib ki, öten il ölkəyə 2,8 milyon turist gəlib. Çin, Koreya Respublikası və Yaponiyadan gələn turistlərin sayıda 8-9 faiz artım olub. Həmçinin, Yaxın Şərqi ölkələrindən, Qətər, Bəhreyn, Birləşmiş Ərəb Əmirliklərindən gələn turistlərin sayı da artıb.

Zərdabda baramaçılığının yeni inkişaf dövrü başlayıb

Rayonda qısa müddətdə bu günədək 62,7 ton barama təhvil verilib

Bu gün bölgələrimizdə baramaçılığının inkişafı üçün mühüm tədbirlər həyata keçirilir. Qeyri-neft sektorunun inkişafına yönəldilən tədbirlər sırasında, bu sahənin inkişafı daha qabarlıq şəkildə özünü bürüzə verir.

Mövcud fakt ondan ibarətdir ki, Azərbaycanda qeyri-neft sektorunun inkişaf etdirilməsi ilə bağlı həyata keçirilən tədbirlər çərçivəsində qədim ənənələrə söykənən baramaçılığın və ipəkçiliyin bərpası kənd təsərrüfatının prioritet istiqamətlərindəndir. Azərbaycan Respublikası regionlarının sosial-iqtisadi inkişafına dair 2004-cü ilden etibarən qəbul edilmiş dövlət proqramları çərçivəsində ölkədə ipək məhsullarının istehsalı, tədarük və emalı sahələrində sahibkarlıq fəaliyyətinin genişləndirilməsi, ənənəvi baramaçılıq rayonlarında barama istehsalının və emalının dəstəklənməsi üçün zəruri tədbirlər görülmüşdür. Baramaçılığın və ipəkçiliyin inkişafı üzrə nəzerde tutulan işlərin vahid program əsasında həyata keçirilməsi məqsədi ilə hazırlanmış "Azərbaycan Respublikasında baramaçılığın və ipəkçiliyin inkişafına dair 2018-2025-ci illər üçün Dövlət Proqramı" bu sahəyə dövlət dəstəyinin gücləndirilməsinə, ixrac potensialının artırılmasına və kənd yerlərində məşğulluğun təmin edilməsinə yönəldilib. Regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı çərçivəsində Bərdə, Ucar, Zərdab, Balakən, Qax, Şəki rayonlarında, Naxçıvan Muxtar Respublikasında ipəkçilik məhsullarının istehsalının və emalının inkişafının dəstəklənməsinin davam etdirilməsi nəzərdə tutulub. Nəzərə almaq lazımdır ki, Azərbaycanda baramaçılığın və ipəkçiliyin inkişafında əsaslı dönüş keçən əsrin 70-ci illərinin əvvəllerinə təsadüf edir. Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə qəbul olunmuş "Azərbaycan Res-

publikasında ipəkçiliyin gələcək inkişafına dair tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Sovetinin 1971-ci il 3 mart tarixli 106 nömrəli qərarı baramaçılığın və ipəkçiliyin inkişafına böyük təkan vermiş, görülən tədbirlər nəticəsində, bu sahənin maddi-texniki bazası, sənaye potensialı gücləndirilmiş və barama tədarükü xeyli artmışdır. O dövredə yaş barama istehsalı 1970-ci ildə 3,7 min, 1975-ci ildə 4,4 min, 1980-ci ildə 5,0 min, 1985-ci ildə isə 5,5 min ton olmuşdu. Ötən əsrin 70-80-ci illərdə Azərbaycan Elmi Tədqiqat İpəkçilik İstututu, damazlıq stansiyaları, barama toxumu zavodları, rayon barama qurutmaxanaları, ipəkçilik idarələri, tingçilik təsərrüfatları və emal müssəsiləri vahid kompleks şəklində fəaliyyət göstərirdi və respublikanın 60 rayonunda baramaçılıq şəbəkəsi yaradılmışdı. Aparılan məqsədönlü işlər nəticəsində, 1991-ci ildə ölkədə yaş barama istehsalı 5,9 min tona çatdırılmışdı.

Baramaçılığın inkişafında yeni mərhələ!

Bəs bu gün bu sahənin inkişafı üçün regionlarımızda, konkret olaraq, hansı tədbirlər reallaşdırılır? Baramaçılığın inkişaf etdirilməsi ilə bağlı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin qarşıya qoymuş olduğu vəzifələrin icrası istiqamətində Zərdab rayonunda xeyli iş görülmüşdür. Rayon üzrə 2016-ci ildə 5710 kq, 2017-ci ildə 27 ton 55 kq, 2018-ci ildə 53 ton 880 kq barama tədarük edilib. Yem bazasını təmin etmək üçün son illərdə rayonda 500 minə yaxın yerli və Çin Xalq Respublikasından getirilmiş tinglər ekilib.

2019-cu ildə 1750 qutu barama qurdu kümçülərə paylanıb. 3800 nəfəri əhatə edən 760 ailə baramaçılıqla məşğul olur. Bu günədək 62,7 ton barama təhvil verilib. Hazırkıda bu rayonda barama tədarükü davam etdirilir. Rayon üzrə önde gedən kümçülərdən Gələmə kənd sakini Teymur Teymurzadə, Alicanlı kənd sakini Əlişah Cavadov, Məmmədqasımlı kənd sakini İsrail Mikayilov, Məmmədqasımlı kənd sakini Sırac Eyyazov, Gödəkqobu kənd sakini Kapitən İxtiyarov, Deli Quşçu kənd sakini Tural Nağıyev, Nəzəralılı kənd sakini Surxay Xəlilov, Təzekənd kənd sakini Hüseyn Mikayilov, habelə, Çallı kənd sakini Elçin Xəlilov və Məlikli kənd sakini İsrail Abbasov xüsusi ilə fərqlənir. Bəli, bu gün Zərdab rayonu baramaçılığının inkişafında fəallığı ilə seçilən rayonlarımızdır. Bütün bu göstəricilər isə, onu deməye tam əsas verir ki, Zərdabın zəhmət adamları ildən-ile bu sahənin inkişafı üçün, eyni zamanda da, özlərinin sosial rifah hallarının daha da yaxşılaşması üçün əzmkarlıqla çalışacaqlar. Görülen zəhmət isə heç vaxt yerde qalmır!

İLHAM

Bakı Slavyan Universitetində imtahan sessiyasının monitoringi aparılıb

Dünən BSU-da aparıcı KIV nümayəndələri və təhsil ekspreslərinin iştirakı ilə 2018-2019-cu tədris ilinin yay imtahan sessiyasının monitoringi aparılıb. Qonaqlar auditoriyalarda imtahanlar gedisi izləyib və burada kameraların, ağıllı ləvhələrin də iş prinsipləri ilə tanış olublar.

Sonra müşahidəciler Operativ Qərargahın işi ilə tanış olublar. BSU-nun rektoru, professor Nurlana Əliyeva onlara imtahan sessiyası ərefəsində universitetdə aparılan işlər və imtahanlara hazırlıq barədə məlumat verib.

Hazırkıda universitetin əsas və ikinci tədris binasında ümumi 55 auditoriyada imtahan keçirildiyini diqqətə çatdırıran N.Əliyeva məlumat verib ki, bu imtahanlardan 36-sı əsas binada, 19-ı ikinci tədris binasında aparılır. Rektor imtahan sessiyası ərefəsində hər bir kursun tələbələri ilə ayrı-ayrılıqda görüş keçirdiyini, onlara öz tövsiyələrini verdiyini və imtahanlarda bəlli yegane meyar olmasının izah edildiyini bildirib. N.Əliyeva imtahanlara hazırlıq üçün universitetdə hər cür lazımi şəraitin yaradıldığını, məsləhət saatlarının keçirildiyini qeyd edib. Rektor imtahanlara bağlı məsələlərin əvvəlca universitetin Elmi Şurasında müzakirə olunduğu da diqqətə çatdırıb.

Rektor müşahidəcilərə qərargahın iş prinsipi, tətbiq olunan yeniliklər, şikayətlərin qəbul edilməsi, cavablandırılması və s. barədə ətraflı məlumat verib. Rektorun sözlerinə görə, imtahanlardan əvvəl qərargah üzvləri tərefindən auditoriyalara baxış keçirilir və çatışmazlıqlar dərhal aradan qaldırılır. O, imtahanlara bağlı şikayətlərə əvvəlca dekanlıq nəzdində fəaliyyət göstərən Münaqişə Komissiyalarında, məsələ burada həllini tapmadığı təqdirdə isə, universitetin Münaqişə Komissiyasında baxıldığı bildirir.

N.Əliyeva qeyd edib ki, iyünün 1-dən etibarən başlayan imtahanlar iyulun 6-a qədər davam edəcək. Rektor universitetin beynəlxalq əlaqələrinin dəha da genişləndiriyini diqqətə çatdıraraq, hazırkıda BSU-nun 113 xarici universitetlə əməkdaşlığı dair müqaviləsinin olduğunu bildirib. O, qeyd edib ki, bu müqavilələr çərçivəsində xarici universitetlər məsləhət-lətəbə məbadiləsi, habelə, beynəlxalq elmi konfranslar həyata keçirilir və elmi məcmuələri nəşr olunur. Görüşün sonunda jurnalıstların imtahan sessiyası ilə bağlı təessüratları dinlənilib.

ZÜMRÜD BAYRAMO

Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətində (DTX) aparılan istintaq-əməliyyat tədbirləri nəticəsində 1989-cu il təvelüdüllü, Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı, "xeberman.com" və "press-az.com" informasiya saytlarının təsisçisi və baş redaktoru Aslanov Polad Əsrəyil oğlu dövlətə xəyanət cinayət əməllərinə görə şübhəli şəxs qismində saxlanılıb.

DTX-nin ictimai əlaqələr şöbəsində AZERTAC-a verilən məlumatə göre müyyən edilib ki, Polad Aslanov xarici xüsusi xidmet orqanlarının əməkdaşları ilə respublikadan kənardı məxfi görüsər keçirib, aldığı pul vəsaitinə dair qəbzələri imzalayıb müntəzəm pul vəsaitləri ödənilməsi şərti ilə maddi maraq məqəbilində məxfi əməkdaşlıqla cəlb edilib. O, xarici xüsusi xidmet orqanlarının əməkdaşlarından aldığı tapşırıqlar əsasında Azərbaycan Respublikasının dövlət təhlükəsizliyi və müdafiə qabiliyyəti zərərinə olaraq istifadə etmek üçün topladığı məlumatları həmin orqanlara ötürüb, onların tapşırığı ilə metbuatda, sosial şəbəkələrdə dövlət eleyhinə, hüquq-müha-

DTX dövlətə xəyanətdə şübhəli bilinən baş redaktoru saxlayıb

fiz orqanlarının qanuni fəaliyyətini nüfuzdan salmağa yönəlmış yazılar yayılmışdır.

Polad Aslanov adları istintaq sırrı kimi hazırlıq açılanmaya jurnalıstları geləcək əməkdaşlıq imkanları üzrə xarici ölkə erazisində həmin xüsusi xidmet orqanı əməkdaşları ilə tanış edib.

İstintaq zamanı Polad Aslanovun Azərbaycan Respublikasının dövlət təhlükəsizliyi maraqlarına

zidd olaraq xarici xüsusi xidmet orqanı nümayəndələri ilə əməkdaşlığına dair çoxsaylı materiallar əldə edilib, Polad Aslanov törətdiyi cinayət əməkdaşları barədə ətraflı məlumatlar verib. Polad Aslanov Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 274-cü (dövlətə xəyanət) maddəsi ilə məsuliyyətə cəlb olunub. Hazırkıda istintaq-əməliyyat tədbirləri davam etdirilir.

Putin: "MDB-nin informasiya məkanı açıq olmalıdır"

Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin fikrincə, MDB-nin ümumi informasiya məkanı açıq olmalı, burada məhdudiyyətlər minimura endirilməlidir. AZERTAC xəber verir ki, V.Putin bu fikri "Mir" teleradio şirkətinə müsahibəsində söyləyib.

Rusiya dövlətinin başçısının fikrincə, MDB-nin informasiya məkanı açıq olmalıdır. "Burada müxtəlif məhdudiyyətlərin sayı minimuma endirilməlidir. Mövcud məhdudiyyətlər yalnız təhlükəsizlik müləhizələri, mənəviyyatın, əxlaqın hamiliqliq qəbul edilmiş elementləri ilə bağlı olmalıdır", - deyən Prezident daha sonra vurğulayıb: "Bütövlükdə, bu informasiya məkanı maksimum dərəcədə açıq olmalıdır ki, bütün informasiya mənbələri qorunsun, onlara hörmət bəslenilsin və onlar səmərəli şəkildə işləye bilsinlər. Onlar nə qədər az siyasişdirilsə, bir o qədər yaxşıdır".

14 iyun 2019-cu il

Tariximizə Milli Qurtuluş Günü kimi daxil olmuş 15 iyun, sadəcə təqvim bayramı deyil, böyük ictimai, siyasi və tarixi əhəmiyyətə malik bir gündür. Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin 1993-cü il iyunun 15-də yenidən hakimiyyətə qayitması xalqımızın çoxəsrlilik tarixinə taleyüklü möhtəşəm siyasi hadisə kimi daxil oldu. 1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan XX əsrər ikinci dəfə dövlət müstəqilliyini elan etdi. Təessüf ki, müstəqilliyin ilk illərində dövlətin idarəciliğin sükəni arxasında xalqın qüvvələrini bir yerə cəmləşdirə bileyək qüdrətli bir lider yox idi. Həmin dövrə Azərbaycan ərazi lərinin davamlı işgali, getdikcə gərginləşən siyasi vəziyyət, əhalinin gün-bəgün ağırlaşan sosial durumu ölkəni bu bələlərdən xilas edə bileyək və xalqı öz arxasında aparmağa qadir LİDERə ehtiyac olduğunu şərtləndirirdi. Cəmiyyətin bütün təbəqələri əmin idi ki, yenice müstəqillik qazanmış ölkəni düşmüş olduğu ağır və dözülməz vəziyyətdən çıxarmağa qadir yeganə şəxsiyyət, məhz Ulu Öndər Heydər Əliyevdir! Əslində, bu, bütün xalqın ürəyinin səsi idi. Xalqımız Heydər Əliyevin ətrafında six birləşməklə, öz gələcək taleyiనi özü həll etmək niyyətində idi.

Ulu Öndər Heydər Əliyev:
“1992-ci ilin iyun ayında hakimiyyətə gəlmış qüvvələri bir ildən sonra hakimiyyətdən saldı, xalq özü saldı”

1993-cü ilin ortalarına doğru hakimiyyət böhranı getdikcə daha keşkin karakter alırdı. Bu dövrə hakimiyyətdə olan qüvvələr öz səriştəsiz əməlləri ilə Azərbaycanın müstəqilliyi üçün təhlükə yaratırlar. Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyev müstəqilliyimizin bu mərhələsini belə xarakterizə edirdi: “Azərbaycan böyük təhlükə qarşısında idi. Çünkü Azərbaycanın müstəqil yaşamasının əleyhinə olan həm daxildəki qüvvələr güclü idi və həm də Azərbaycan kimi böyük coğrafi-strateji əhəmiyyətə, zəngin təbii sərvətlərə malik olan ölkənin tam müstəqil olması başqa ölkələrdə bəzi dairələri qane etmirdi. Ermənistanın Azərbaycana etdiyi təcavüz və bunun neticəsində, Azərbaycanın zəifləməsi, məglubiyətə uğraması, ikinci tərəfdən də, daxildə hakimiyyət çekişməsi 1992-ci ilin iyun ayında haki-

KAMIL MİRZƏYEV,
YAP Bilesuvar rayon
təşkilatının sədri

miyyətə gəlmış qüvvələri bir ildən sonra hakimiyyətdən saldı, xalq özü saldı”.

1993-cü ildə xalqın xahiş və teləbi ilə Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin hakimiyyət yenidən qayıdırından sonra ölkədən baş vermiş sosial-iqtisadi və siyasi inkişaf dövlətimizin möhkəmləndirilməsində, sivil dünyaya six ineqrasiya prosesinə qoşulsunda və xalqımızın strateji mənafələrini təmin edən modern cəmiyyətin qurulmasına həlledici rol oynamışdır. 1993-cü ildə “olum, ya ölüm” dilemməsi ayırcınlıq qalmış Azərbaycan Ulu Öndər Heydər Əliyevin yorulmaz fəaliyyəti neticəsində, gələcəyə inamlı baxan qüdrətli bir dövlətə çevrilmişdi.

Heydər Əliyevin yenilmez iradəsi, uzaq-görənləyi, fədakarlığı Onu bütün dünya azərbaycanlılarının lideri etmiş, ömür yolu doğma vətənə xidmət nümunəsinə çevrilmişdi. Bütün şüurlu həyatını canından artıq sevdiyi xalqına, ölkəsinə həsr etmiş bu müdrik siyasi və dövlət xadimi tariximizdə müstəqilliyimizin memarı və qurucusu kimi yer tutmuşdu. Ulu Öndər Heydər Əliyev fenomenine məxsus iti zəka, müdriklik, uzaqqorənlik və əzmkarlıq Ona əvəzsiz Ümummilli Lider mövqeyi qazandırmışdır. Çoxşaxəli və zəngin fəaliyyəti, misilsiz insani keyfiyyətləri sayesində, O, zəmanəmizin əbadıyaşar dahisine çevrilmişdi. Azərbaycan xalqı haqlı olaraq Ulu Öndər Heydər Əliyev ırsını müstəqilliyinin təminatçı kimi qəbul edir.

Həqiqətən də, sübut olundu ki, müstəqilliyi qoruyub-saxlamaq, müstəqilliyi əldə etməkdən qat-qat çətindir

Ulu Öndər Heydər Əliyev 15 iyun tarixi barədə danışakrən, vurğulayıb ki, bu hadisə zərurətdən doğan bir faktor idi. Belə ki, 28 May Respublika Günü münasibəti ilə 2001-ci il mayın 26-da keçirilmiş tədbirdə bu barədə belə demişdir: “1991-ci ilde müstəqilliyi elan etmək çətin bir məsələ deyildi. Çünkü bu, tarixi zərurətdən irəli gəlmiş bir hadisə idi. SSRİ dağılırdı, istəməsə də, istəməsən də, sən öz respublikanın aqibətini müəyyən etməli idin. Burada da müstəqillikdən savayı başqa yol yox idi. Amma bu müstəqilliyi qoruyub-saxlamaq, o müstəqilliyi əldə etmədən qat-qat çətin bir vəzifə idi”.

Müstəqillik yoluna qədəm qoymuş respublikamızın qarşısında yeni mərhələdə tarixi vəzifələr dururdu. Tarix bu vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün ölkənin intellektual, sosial - iqtisadi potensialından, ictimai-siyasi qüvvələrindən səmərəli istifadə olunmasını tələb edirdi. Ulu öndər Heydər Əliyevin 2001-ci il 20 mart tarixli Fərmanında bu barədə deyilir: “Təessüf ki, 1991-1993-cü illərdə bu istiqamətdə, bu barədə heç bir iş aparılmadı. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin keçdiyi yeni mərhələdə ölkənin iqtisadi, siyasi maraqları, təhlükəsizliyi, ərazi bütövlüyünün təmin olunması ilə bir araya siğmanın daxili və xarici siyaseti müstəqil dövlətçiliyə, onun sonrakı taleyinə ağır zərbələr vurdu. Azərbaycanda Ermənistanın təcavüzü ilə yanaşı, daxili iqtisadi sabitlik də pozulmuş, müxtəlif qanunsuz silahlı dəstələr yaradılmış və ölkənin daxilində qızgrün hakimiyyət çekişməsi başlanmışdır”.

Müstəqilliyin əldə olunmasında Yeni Azərbaycan Partiyasının əvəzsiz xidmətləri böyükdür

Belə bir mürəkkəb şəraitdə Naxçıvanda yaşayan Ümummilli Lider Heydər Əliyev 1991-ci il sentyabrın 3-də muxtar respublikanın Ali Məclisine Sədr seçildi. Ulu Heydər Əliyevin, nüfuzu nəinki Naxçıvanda, hətta bütün Azərbaycanda gün-bəgün artırdı. Bundan qorxuya düşən AXC-Müsavat hakimiyyətinin silahlı qüvvələri 1992-ci il oktyabrın 24-də Naxçıvanda çevriliş etməyə, Heydər Əliyevi tutduğu vəzifədən devirməyə cəhd göstərdilər. Lakin xalq öz böyük oğlunu müdafiə etdi, Onunla birləşdə olduğunu bir daha sübuta yetirdi. İlk dövlət çevrilişinə cəhdin qarşısı alındı. Belə bir şəraitdə xalqın gələcək taleyinə biganə qala bilməyən insanlar 1992-ci il noyabrın 21-də Naxçıvanda Yeni Azərbaycan Partiyasının təsis konfransını keçirdilər. O dövrə YAP-in yaranması tarixi zərurət idi və Azərbaycanın dündə tanınmış və dövlətçilik təcrübəsi olan liderə ehtiyacı var idi. Bu Lider Heydər Əliyev idi və hamı bu həqiqəti bütün varlığı ilə dərk edirdi. Ona görə də, YAP Azərbaycanın bütün bölgələrində böyük sürətlə yaranır və təşkilatlanır, Ulu Öndər Heydər Əliyev

15 İYUN - MILLİ QURUR TARİXİMİZ

siyasetini təbliğ edirdi. Ancaq bu ərefələrdə AXC-Müsavat iqtidarinin günahı üzündən Gəncədə qardaş qanı töküldü. O günlərdə Gəncədə ardı-arası kesilməyən mitinqlər keçirilir, hadisələrə siyasi qiymət verilməsi tələb edilirdi. Belə bir gündə - iyunun 5-də Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərlik etdiyi Naxçıvan Ali Məclisi hadisə ilə əlaqədar bəyanat verdi. Bəyanatda gəncəlilərə müraciət edilərək, onların imperiya nökərlərinə layıqli cavab verəcəklərinə, müstəqilliyimizi və gənc Azərbaycan dövlətini qoruyub-saxlayacaqlarına böyük inam ifade olunurdu. Belə bir vaxtda, Heydər Əliyevin Bakıya gelişə respublika əhalisindən gələcəyə böyük ümidi yaradı. Hadisələrin bu fonunda xarici havadarları tərəfindən himayə olunan separatçı qüvvələr cənubda “Talış-Muğan Respublikası” elan etməyə səy göstərirdilər. Şimalda da bu cür qüvvələrin fəallığına təkan verilirdi. Belə bir vaxtda, Möhtərem Heydər Əliyevin Bakıya gelişə respublika əhalisindən gələcəyə böyük ümidi yaradı. Tezliklə Milli Məclisde Gəncə hadisələrinə hüquqisiyi qiymət verildi və qardaş qırğınına meydan aicanlar öz layıqli cəzalarını aldılar.

1993-cü il iyunun 15-de Heydər Əliyev ölkənin ali qanunvericilik orqanına Sədr seçildi. Həmin iclasda Ulu Öndər çıxış edərək, tarixi nitqini söylədi: "...Azərbaycan Respublikasının bugünkü ağır, mürəkkəb və gərgin vəziyyətini tam məsuliyyətlə dərk edirəm... Azərbaycan xalqının tarixi nailiyəti olan Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyini qorumağı, möhkəmləndirməyi, inkişaf etdirməyi özüm üçün ən əsas vəzifələrdən biri hesab edirəm. Heç kəsin şübhəsi olmasın ki, ömrümüz bundan sonrakı hissəsini, harada olursa olsun, yalnız və yalnız Azərbaycan Respublikasının müstəqil dövlət kimi inkişaf etməsinə həsr edəcəyəm."

Bu tarixi qayıdış, sözün həqiqi mənasında, Azərbaycan dövlətçiliyinin və milletimizin qurtuluşu idi. “Buna görə də, xalqın müxtəlif təbəqələrinin arzu və istəyini nəzəre alaraq, 1997-ci il iyunun 17-də 15 iyunun Milli Qurtuluş Günü elan edilməsi təklifi ilə çıxış edəndə, deputatlar təklifimi dərhal müdafiə etdilər. 10 gün sonra - iyunun 27-də parlamentimiz tarixi qərar qəbul edərək, 15 iyunu Azərbaycan xalqının Milli Qurtuluş Günü elan etdi” deyə Ulu Öndər Qurtuluş Günü ilə bağlı çıxışında bildirilmişdir. Görkəmli dövlət xadimi, bütün türk dölyasının ən nadir tarixi simalarından sayılan Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə respublikamız Qədim İpək Yolunun bərpası, Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum neft və qaz xələrinin çəkilişi kimi qlobal laiyihələrin feal iştirakçısına və təşəbbüskarına çevrildi. Həyatın bütün sahələrində tərəqqi və dirçəliş baş verdi. Ulu Öndər Hey-

dər Əliyev dühasının xidmətləri olan bu nailiyətlər Azərbaycan xalqının müstəqilliyini məhv olmaqdan qurtardı və bu müstəqilliyi daimi, əbədi, sarsılmaz və dönməz etdi.

Bütün bunların əsas mənbəyi isə, məhz 15 iyun tarixindən doğan reallıqlardır

Bu günün fövqündən baxanda, Azərbaycanın geləcəyi işıqlı və firavan görünür. Çünkü müstəqil Azərbaycanın idarəciliğinə xalqı ilə əlaqədar əsas mənbəyi isə 15 iyun tarixindən doğan reallıqlardır. Bu günün fövqündən baxanda, Azərbaycanın geləcəyi işıqlı və firavan görünür. Çünkü müstəqil Azərbaycanın idarəciliğinə xalqı ilə əlaqədar əsas mənbəyi isə 15 iyun tarixindən doğan reallıqlardır. Bu günün fövqündən baxanda, Azərbaycanın geləcəyi işıqlı və firavan görünür. Çünkü müstəqil Azərbaycanın idarəciliğinə xalqı ilə əlaqədar əsas mənbəyi isə 15 iyun tarixindən doğan reallıqlardır.

Azərbaycan dölyasının mərkəzinə çevrilərək, beynəlxalq aləmdə lider ölkələr sırasına qatılmaqdadır. Əbəs yərə deyil ki, artıq paytaxtımız Bakı başda olmaqla, regionlarımız günü-gündən gözəlləşir, abadlaşır və tərəqqi yolunda uğurla addımlayırlar. Baxın, hələ “Eurovision” mahnı yarışmasından öncə, bir çox qaraguruşlu qüvvələr bu böyük tədbirin iflasa uğrayacağını iddia edərək, inkişaf xəttimizə pəl vurmağa çalışırdılar. İstər xarici, istərsə de daxili düşmənlərimiz müstəqilliyimizə kölgə salmaq üçün daha hansı oyunbaşlıqlara el atmadılar?! Ancaq bu yarış paytaxtımız Bakıda öz əsrarəngizliyi və analoqoszuluğu ilə baş tutdu. Neinki Avropa, bütün dünya və milyardlarla insan Azərbaycanın inkişafını öz gözləri ilə gördü.

Bunun ardınca I Avropa Oyunlarının ölkəmizdə keçirilməsi, eləcə də, bu yarışların regionlarımızda da keçirilməsi artıq növbəti böyük addım idi. O zaman da bəzi qüvvələr çox cəhdərər göstərdilər ki, müstəqilliyimizə qarşı fəsadlar göstərsinlər. Ancaq Azərbaycan xalqı el birliyi ilə bu möhtəşəm idman hadisəsini de uğurla başa vurmuş oldu, müstəqil Azərbaycanın adını tarixlərə yazdı. Daha sonra bir neçə beynəlxalq idman turnirlərinin və dünya çempionatlarının da baş tutması buna səbətdür.

Azərbaycanın tərəqqisi və inkişafı, dölyasının tərəqqisi və inkişafı arasında xüsusi əhəmiyyətli seçilməsi Ulu Öndər Heydər Əliyev siyasetinin məntiqi nəticəsidir. Azərbaycan bir çox mötəbər beynəlxalq təşkilatlarda söz sahibinə çevrilib. Bəli, bütün bunların əsas mənbəyi isə, məhz 15 iyun tarixindən doğan reallıqlardır.

Fürsətdən istifadə edərək, mən də qurruflu azərbaycanlı kimi bütün xalqımızı qarşılardan gələn gələn bayramlarımız münasibəti ilə ürəkdən təbrik edirəm, BAYRAMLARINIZ MÜBARƏK, BÖYÜK VƏ QU'DRƏTLİ AZƏRBAYCAN XALQI!!

Xristianlıq və erkən evlilik

Katolik kilsəsi, Roma hüququnda olduğu kimi, qızlar üçün yetkinlik yaşını 12, oğlanlar üçün 14 təyin etmişdir. Bu, 1917-ci ilədək belə davam etmişdir. Erkən evlilik ənənəsinin Avropada kilsə tərəfindən davam etdirilməsi, xristianlığın bu cür evlilik tərəfdarı olduğunu göstərmirdi. Çünkü kilsə, XII əsrdən başlayaraq, gizli şəkildə Roma hüququna qarşı çıxmaga başlayırdı. Bu dövrde Roma hüququna zidd olaraq, katolik kilsə 12 yaşında qızlara və 14 yaşında oğlanlara atalarının icazəsi olmadan, sərbəst (hətta məxfi) nikaha daxilolma hüququnu verdi.

R.Məmmədov yazır: "Nəyə görə kilsə bu addımı atmışdır? Bura da əsas məqsəd, Avropada hakimiyəti tədricən öz əline almaq və yerlərdə ruhanilərin hakimiyətinə əsaslanan teokratik sistemi qurmaq idi. Bunun üçün, Avropada olan böyük patriarchal ailələrin və onun üzərində qurulan monarxiyalıların özüne tabe etdirilməsi zəruri idi. Katolik kilsə, Şərqi Romada monarxiyanı dəstekleyən ortodoks kilsədən fərqli olaraq, teokratik rejimin tərəfdarı idi. Bunun üçün, nikah qurumuna nəzarəti əle almaq və valideynlərin icazəsi olmadan, evlənənlərin sərbəst nikaha daxil olma hüququnu təmin etmek lazımdı. Kilsə, nikahi sırlı-ilahi bir akt kimi dəyərləndirməklə, nikah qurumunu öz himayəsi altına aldı. Bu yolla, böyük ailələri parçalayaraq, nuklear-monoqam ailələrin artmasına şərait yaratdı. Kilsənin kanoonik hüququ çərçivəsində qəbul edilən qərarlar (övladlıqla götürməmək, boşanmamaq, tekrar nikaha və çoxevliliyə yol verməmək, qohumlararası evliliyə son qoymaq) böyük ailənin parçalanmasına və zəifləməsinə xidmət etdi.

Xristianlığı qəbul edən avropa-lılar tədricən böyük ailənin ənənəvi hakimiyətindən uzaqlaşaraq, kilsənin hakimiyətinə tabe olurdular. Bunun nəticəsində, böyük ailələrin geniş təsərrüfatları kiçik təsərrüfatlara bölündürdü. Bu təsərrüfatlarda artıq ata, ana, övladlar, bəzən baba və nənədən ibarət kiçik nuklear-monoqam ailələr meydana çıxırdı (XII-XIII əsrlər). Bu yolla, orta əsr Avropasında katolik kilsə siyasi hakimiyəti öz əlinə aldı və bir çox krallıqları öz təsiri altında saxladı."

Kilsə, Avropada öz siyasi hakimiyətini gücləndirəndən sonra da, erkən evlilik ənənəsini ortadan qaldırmadı. Çünkü bu ənənə bir zamanlar böyük ailələrin sosial-iqtisadi gücünü artırırdı, sonralar o yurüşləri həyata keçirən kilsənin də hərbi gücüne təkan verdi. Artıq erkən evlilik nəticəsində, artan əhali, kilsənin "ilahi məqsədləri" namine vuruşurdu.

Vatikan ile yanaşı, erkən evlilik ənənəsi katolik kilsənin himayəsində olan Avropa ölkələrində və digər yerlərdə davam etmişdir.

XII əsrdə Avropada kanonik hüququn banilərindən olan hüquqşunas Qrasian bildirirdi ki, nikah üçün yetkinlik çağrı 12-14 yaş arasındadır. Ona görə, nikah üçün razılıq 7 yaşında alına bilərdi. Bu razılıq, tərəflərdən biri ilə yetkinlik çağınadək pozulmayıbsa, 12 yaşında qız nikah bağlanırdı.

Avropada, həmçinin, 12 yaşadək də nikahlar bağlanırdı. Bu nikahlar yalnız aşağı və orta təbəqə nümayəndələri arasında deyil, həmçinin, ali təbəqə arasında da olurdu. Məsələn, 1180-ci ilde 15 yaşlı kral Filip-Avqust 10 yaşlı İzabella ilə evlənmişdi. Fransa kralı IX Lüdovik 1234-cü ilde genç yaşında 13 yaşlı Margarita ilə aile həyatı qurmuşdu. IV Filip 17 yaşında 11 yaşlı Janna ilə evlənmişdi. Bele insanların sayı çoxdur.

Müellifin fikrine, katolik kilsəsi orta əsr Avropasında Qədim Romanın gelən əxlaqsızlıq ənənəsinin karşısını nəinki aldı, hətta onun inkişafı üçün yeni şərait yaratdı. Avropanın eksər yerlərində keşşələr və zadənglərə aid olan çoxsaylı əxlaqsızlıq yuvalarından gəlirlər əldə olunurdu. Cəmiyyətdə xəyanət, nikahdankeñər doğuşlar, boşanmalar və əxlaqsızlıqlar normativ çevrilirdi. Lakin Qədim Romanın fərqli olaraq, orta əsr Avropasında kilsə etikası, antik estetikanı və homoseksual münasibətləri qadağan etmişdi.

R.Məmmədov yazır: "Orta əsr Avropasında sosial-mədəni sistem ele formalasmışdı ki, qadının erkən əre getməkdən başqa çıxış yolu qalmamışdı. Çünkü 15-16 yaşından yuxarı əra getməyən qızlar evdə qarışmışlar kimi cəmiyyətin qınağı ilə üzləşirdi, digər tərəfdən, onların cəmiyyətdə fahisəlik etməkdən başqa işləyib-qazanmaq imkanları çox məhdud idi. Bir yərə qalırı - monastır. Lakin monastırlar da yoxsun qadınları qəbul etmək istəmirdilər. Yəni gender bərabərsizliyinə əsaslanan sosial mühit, qadınlar üçün bir yol seçmişdi: maksimum 15 yaşadək əre getmək. Əre getdikdən sonra uşaqları dünyaya getirə bilməyən qadınlar ailədaxili diskriminasiyaya məruz qalır və təhqir olunurdular (günahkar kişilər olsa belə). Bu qadınların zina etmək imkanları da məhdud idi. Çünkü bir tərəfdən, sərt ictimai patriarchal nəzarət və ağır cəzalandırma mexanizmi, digər tərəfdən isə, evli qadınlar üçün nəzərdə tutulan "bakırəlik kəməri" buna imkan vermirdi. Qadın və kişilərin bərabərliyi prinsipi ailədə və cəmiyyətdə abnormal bir hal kimi qəbul edildi."

Səlib yürüşlərindən sonra XIII-XIV əsrlərdə Avropa cəmiyyətində kişilərin qadınlara baxışları qismən dəyişdi. Çünkü bu dövüslərdə Kütləvi şəkildə məhv olan kişilərin qadınları onların mülküne sahib çıxdı və öz zəhmətləri ilə övladlarını böyüdüb, boy-aşa çatdırıldılar. Onların tərbiyəsi altında yeni bir kişi nəslini yetişdi. Bu nəsil, əvvəlkilərdən fərqli olaraq, qadını yalnız bir ana kimi deyil, həmçinin, atalıq funksiyasını yerinə yeti-

rən fədakar bir məxlüq kimi tanıdı. Məhz bu dövrlərdə İtaliyada intibah dövrünün elementləri üzə çıxmaga başlayırdı. Lakin kilsənin və onun təsiri altında olan krallıqların güclü təzyiqi altında olan cəmiyyətdə ənənəvi dəyərlərin dəyişdirilməsi çox çətin idi. Hələ, XVII əsrdə İngiltərədə Ser Edvard Koks yazdı: "Qızların 12 yaşa qədər nikahlanması norma hesab olunurdu. 9 yaşında evlənən qızın ərinin mülküն bir hissəsinə haqqı çatırdı. Halbuki onun ərinin 4 yaş var idi."

R.Məmmədov yazır: "Avropa-da intibah dövrünün başlamasına təkan veren yeni düşüncəli insanlar və gizli təşkilatlar meydana çıxdı. Onların əsas ideyası insanın, xüsusiət, qadının fiziki-mənəvi varlığını çilpaq şəkildə diqqət mərkəzine getirmek idi. İkonalar da müqəddəsləri və Hz. Məryəmi qapalı geyimlərdə təsvir eden kilsə estetikasına qarşı, adı qadın və kişiləri çilpaq rəsmlər vasitəsilə ideallaşdırın intibah estetikası meydana çıxdı. Qədim Roma estetikasının yeni formada davamı olan bu ənənə humanizm kimi tənqid edildi.

İntibahçılar, sosial-mədəni sistem üçün təhlükəli idilər. Çünkü onlar incənət vasitəsilə kilsənin ilahiləşdirildiyi etikanı alt-üst edirdilər. Bu, ictimai şüurda inqilabın yaradılmasına və kilsənin cəmiyyət üzərində hakimiyətinin zəiflədilməsinə hesablanmışdı. Kilsə, bu təşkilatları əretik (bidətçi) qurumlar, intibahçıları əretiklər kimi dəyərləndirirək, onlara qarşı inkişafı məhkəmələrini qurdur. Buna görə də, onlar gizli fealiyyət göstərərək, sonralar meydana çıxan gizli masonik şəbəkənin təmelini təşkil etdilər.

İntibahçı elm və incənət adamlarını bir araya getirən və onlara hərəkəfli dəstək verən İtaliya bankırları idilər. Onlar, öz sələmci bank şəbəkə sistemlərini Avropada və digər qitələrdə genişləndirmək üçün, müəyyən mənənlər üzləşirdilər. Bu maneşərin başında katolik kilsəsi dururdu. Buna görə də, kilsənin nüfuzunun zəiflədilməsi və onun əla alınması siyaseti, strateji hədəf seçilərək. Bu hədəfə çatmağın yolu, teosentrizmə qarşı humanizmin antroposentrizm ideologiyası olub. Bu ideologiya kilsənin asketizmə (tərkidünyalıq) qarşı gedonizm (eyş-işrətçilik) əxlaqını, ilahi sevgiye qarşı dünyəvi sevgini alternativ kimi qoydu. İntibahçı rəssamların əsərlərində, əsasən, çilpaq qadın obrazlarının üstünlük təşkil etməsi, bir daha göstərir ki, bu ideologiyanın təməlində ilkin feminizm ideyaları dayanmışdır."

İtaliya bankırları arasında florensiyalı Mediçi ailəsi xüsusi yer tuturdu. İntibahçı rəssam və elm adamlarının eksəriyyəti bu ailə tərəfindən dəstəklənirdi. Bu ailə, Avropada və Yaxın Şərqdə olan (Misisir) sələmci bankları ilə zənginləşərək, bütün Avropa üzərində hakimiyət əldə etməyə çalışırdı. Bunun üçün onamane olan-

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

Kilsə və bir çox monarxiyalar zəiflədilmədi. Mediçilər bir müddət kilsə hakimiyətini öz əllerinə aldılar. Katolik kilsəsinin papası X Lev Covanni Mediçi ailəsinin üzvü idi. O, əlavə gəlir əldə etmək üçün, kilsəyə indulgensiya adətini getirdi. Lakin keşşə Martin Luter xalqı papaya qarşı üsyana qaldırdı. Növbəti Papa VII Kliment də Mediçi ailəsinin üzvü idi. Papa VII Kliment bacısı qızı Yekatrina Mediçini 14 yaşında Fransa kralının oğluna əre verdi. Beləliklə, Mediçilər Avropada öz mövqelərini gücləndirdilər.

Bunlar göstərir ki, intibah orta əsrlərde formalasılan dünyagörüşü sistemini incənət vasitəsilə tədricən dəyişməyə çalışsa da, bu, uzun bir idrakı təkamül prosesi idi. Çünkü qadının istismarı ilə bağlı olan erkən evlilik məsəlesi o qədər dərin siyasi-iqtisadi təmələ səyəkənmişdi ki, onu ortadan qaldırmadan, irəliləyiş əldə etmək mümkün deyildi. Bu prosesin sürətlənməsi üçün, sosial-iqtisadi münasibətlərin dəyişməsi vacib idi. Avropada XVII-XVIII əsrlərdən başlayaraq, kapitalizmin formallaşması və XIX əsrdə modernizm meydana çıxmazı Avropa cəmiyyətində ənənəvi sistemin çökəməsinə və yeni sosial-iqtisadi mühitin yaranmasına səbəb oldu.

VAHİD ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Ağcabədi “Nəsimi İli” çərçivəsində bədii qiraət müsabiqəsi keçirilib

Azərbaycan ədəbiyyatında ictimai-fəlsəfi şeirləri ilə xüsusi yer tutan, klassik mütəfəkkir şair İmadəddin Nəsiminin anadan olmasının 650 illiyi münasibətilə YAP Ağcabədi rayon təşkilatının inzibati binasında rayonun ümumtəhsil məktəblərinin yuxarı sinif şagirdləri arasında bədii qiraət müsabiqəsi keçirilib.

Tədbiri giriş sözü ilə açan YAP Ağcabədi rayon təşkilatının aparıcı rəhbəri Nazim Bünyatov bu il İmadəddin Nəsiminin anadan olmasının 650 illiyinin tamam olduğunu bildirib. Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyevin böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi münasibətilə 2019-cu ilin “Nəsimi İli” elan edilmiş haqqında Sərəncamı ölkəmizin mədəni həyatında əlamətdar hadisəyə çevrilib: “Bu Sərəncam dövlət başçısının bədii sözə və ədəbiyyatımıza, inqəsənət və mədəniyyətimizə verdiyi böyük dəyər və qayğının daha bir nümunəsidir. Ölkə ictimaiyyəti “Nəsimi İli” çərçivəsində milli-mənəvi dəyərləri silsiləsinin Nəsimi ırsını bütünlük platformalarda müzakirə edir və geniş səpkidə tədbirlər reallaşır.”

Aparıcı rəhbəri rayon təşkilatının keçirdiyi bədii qiraət müsabiqəsi rayonun ümumtəhsil məktəblərinin yuxarı sinif şagirdləri arasında keçirildiyini diqqətə çatdırıb. Müsabiqənin qaliblərinin Fəxri Ferman və hədiyyələrlə mükafatlanacağı və Respublika Müsabiqəsində iştirak edəcəyini qeyd edib.

Bədii qiraət müsabiqəsində münsiflər heyətinin yekdil qərarına əsasən, Kəhrizli kənd tam orta məktəbin XI sinif şagirdi Xədicə Məmmədova I, Sarıcalı kənd tam orta məktəbin X sinif şagirdi Səbinə Əliyeva II, Ağcabədi şəhər 1 sayılı tam orta məktəbin IX sinif şagirdi Nəzrin Məmmədova III yere layiq görünlübllər.

ZÜMRÜD

ELAN

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Filologiya fakültəsinin 4-cü kurs 411-ci qrup tələbəsi Nəbiyeva Aytac Nəbi qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.
***

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Riyaziyyat-informatica müəllimliyi ixtisası üzrə II kurs tələbəsi Yunusov Amil Vəli oğlunun adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Ses

Son sahifə

14 iyun

YAP Kürdəmir rayon təşkilatında “Nəsimi İli” ilə bağlı tədbir keçirilib

Ünən YAP Kürdəmir rayon təşkilatı tərəfindən rayonun ümumtəhsil məktəblərinin şagirdləri arasında Azərbaycanın mütəfəkkir şairi İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyinə həsr olunmuş bədii qiraət müsabiqəsi keçirilib. Tədbiri giriş sözü ilə YAP Kürdəmir rayon təşkilatının sədri Ağali Kərimli açaraq xatırladı ki, Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə görkəmli Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi ilə əlaqədar 2019-cu il “Nəsimi İli” elan edilib. Bu Sərəncam dövlət başçısının bədii sözə və ədəbiyyatımıza, inqəsənət və mədəniyyətimizə verdiyi böyük dəyər və qayğıının daha bir nümunəsidir. Ölkə ictimaiyyəti “Nəsimi İli” çərçivəsində milli-mənəvi dəyərləri silsiləsinin Nəsimi ırsını bütünlük platformalarda müzakirə edir və geniş səpkidə tədbirlər reallaşır.

Qeyd olunub ki, YAP Kürdəmir rayon təşkilatı tərəfindən keçirilən müsabiqəde ümumtəhsil məktəblərinin şagirdləri iştirak edib. Yaradılmış münsiflər heyətinin iştirakı ilə iştirakçılar dirlənildi. Səsləndirilən əsərlər İmadəddin Nəsiminin Azərbaycan xalqının ümumbehəşer mədəniyyətinə bəxş etdiyi qüdrətlər söz

ustalarından olduğu bir daha öz ifadəsini tapıb. Münsiflər heyətinin üzvləri Kürdəmir rayon Uşaq Yaradıcılıq İnkışaf Mərkəzinin direktoru Nəsibe Hidayətova, Kürdəmir Regional Mədəniyyət idaresi N. Nərimanov adına Mədəniyyət Mərkəzinin direktoru Sevinc Həsənova, Kürdəmir şəhər 3 sayılı tam orta məktəbin dil - ədəbiyyat müəllimi Güneş Xudiyeva, Kürdəmir Regional Mədəniyyət idarəsinin məsləhətçisi Nazim Çıraqov, N. Gəncəvi adına Azərbaycan Ədəbiyyatı Muzeyinin Aran şöbəsinin müdürü Yaqut Əşrefova, YAP Kürdəmir rayon təşkilatının baş məsləhətçisi Məhəmməd Heydərli, Kürdəmir rayonu Bağman kənd tam orta məktəbinin dil-ədəbiyyat müəllimi Xəlid Bayramov, hər bir iştirakçı haqqında fikirlərini bildiriblər.

Münsiflər heyətinin qərarı ilə şəhər 3 sayılı tam orta məktəbinin şagirdi Abdullayeva Sahile Fərman qızı birinci, şəhər 1 sayılı tam orta məktəbinin şagirdi Heydərova Tərane İsrail qızı ikinci, Ataklılı kənd tam orta məktəbinin şagirdi Kərimova Natavan Ramıq qızı üçüncü yere layiq görünlübllər. Onlar Bakı şəhərində keçiriləcək final mərhələsinə vəsiqə qazanıblar. Qaliblər YAP Kürdəmir rayon təşkilatı tərəfindən Fəxri Ferman və və qiymətli hədiyyələrlə mükafatlandırılıblar.

Rəfiqə HÜSEYNOVA

Müştərilərin rahatlığı üçün “Nar” artıq hipermarketdə

Müştərilərinin rahatlığını və xidmet seviyyəsini daha da artırmaq məqsədilə, “Nar” satış nöqtəsi insanların daha çox olduğu məkanlarda da xidmet göstərməye başlayır. Mobil operator “Bravo” supermarketlər şəbəkəsinin Əhmədi qəsəbəsində yerləşən filialında yeni satış nöqtəsini istifadəye verib. Hipermarketdə yerləşən satış nöqtəsində “Nar” öz müştərilərinə müxtəlif təkliflərlə xidmət göstərəcək. Müştərilər bu məkanda “Nar” nömrələrini və Wi-Fi ruterini ala, eyni zamanda SIM kart dəyişikliyi edə bilərlər. Gələcəkdə digər supermarketlərdə de “Nar” satış nöqtəsinin açılması planlaşdırılır.

Qeyd edək ki, yeni satış nöqtəsi Xətai rayonu, Ramiz Quliyev küçəsi 4 ünvanında yerləşən “Bravo” hipermarketində yerləşir. İş saatı isə heftənin bütün günləri, saat 10:00 -dan 19:00 -a qədərdir.

“Azerfon” şirkəti (“Nar” ticarət nişanı) 21 mart 2007-ci ildə fəaliyyətə başlayaraq qısa bir müddətdə Azərbaycanda telekommunikasiya və mobil rabitə sahəsinin aparıcı şirkətlərindən birinə çevrilib. “Nar” ölkədə ilk dəfə olaraq 3G texnologiyasını təqdim edib və geniş 4G şəbəkəsinin abunəçilərinin istifadəsinə verib. Nar” şəbəkəsi hazırda ölkə ərazisinin 97%-ni (işğal olunmuş ərazilər istisna olmaqla) əhatə edir və 7500-dən artıq baza stansiyası ilə 2,2 milyondan çox abunəçiye yüksəkkeyfiyyəti xidmət göstərir.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavini:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməye bilər.

Qəzet “Ses”in komputer mərkəzində yığılır, səhifələrin
“Azərbaycan” nəşriyatında çap olunur
Qəzetde AzərTAc, SIA və AZADINFORM informasiya
agentliyklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600